ČIJA PRAVDA?!

KATHOLIKOV-LI ILI NE-KATHOLIKOV?!

Na podstavi Sv. Pisma sostavil:

O. JOSIF P. HANULYA,
gr. kath. dušp.,

V CLEVELAND, OHIO, 10. NOV., 1922.

Cina: 25c (s počtoju).

ČIJA PRAVDA?!

katholikov-li ili ne-katholikov?!

Na podstavi Sv. Pisma sostavil:

O. JOSIF P. HANULYA,

gr. kath. dušp.,

V CLEVELAND, OHIO, 10. NOV., 1922.

Cina: 25c (s počtoju).

Iz knihopečatni Amerikanskoho Russkoho Viestnika, Cor. 8th Ave. and Dickson St., Homestead, Pa.

Čis. 158.

Pečatati pozvoľajetsja!

Lansford, Pa., Apriľa 2, 1924.

O. HAVRIIL MART'AK,
Administrator eparchii.

* * *

Чис. 158.

Печатати позволѧетсѧ!

Лансфордъ, Па., Апрѣлѧ 2, 1924.

О. Гавріилъ Мартѧкъ,
Администраторъ епархїи.

PREDISLOVIJE.

Na cilom sviťi ňit druhoj tak čislenno razširennoj knihi, jak Sv. Pismo.

N'it druhoj knihi, kotoraja soderžala by toľko pravd jak Sv. Pismo.

Odnak — čudo-čud'es, čto — na podstavi toj samoj knihi toľko različnych učenij, virovanij i ispovidanij. Pročto?!

Semu ne možet innoje byti pričinoju liš: ili samaja kniha nachoditsja i v POFALŠOVANNYCH izdanijach, ili TOLKOVANIJA toj knihi naročno, abo nesvidomo suť myľnyja.

Posľidnaja pričina jesť važňijšeju, ibo vidime, čto mňinije tolkovatelej, i na podstavi toho samaho izdanija suť različnyja.

V myľnoje tolkovanije Sv. Pisma duže lehko upasti osoblivo črez NEPON'ATIJE pravdivaho smysla pritčej, allegorij, ili črez VYRYVANIJE ňikich izrečenij.

Cileju seho sočinenija jesť: čisto na podstavi Sv. Pisma dokazati, čto iz teper suscčestvujuscčich christianskich viroispovidanij u koho jesť pravda?

Iz različnych christianskich viroispovidanij každoje otzyvajetsja na Sv. Pismo, jak na dokaz pravdivosti svojeho učenija.

Jak že možlivo sije. koli preciň liš "jeden jesť Boh, jedna vira, jedno krescčenije?"?! Jak že to možlivo. čto v spravach viry SVJATYM Pismom tak dolho, tak raz-

lično dureno premnohich, koli preciň v svitskich ričach liš dočasno mož duriti mnohich? !

Sije proto možlivo, ibo: odny sovsim ne "ispytajut pisanija" Joann 5. 39, no na sľipo virujut druhim, ne imijuscim žadnoj zaruki nepomyľnosti; druhie že, choťaj spoznajut, odnak stydajutsja priznati svoj blud; treťi snov naročno napadajut pravdu, ibo liš tak možut na vid opravdati sebe, ili otrobiti judin hroš. Časom zajdet i tak, čto ktos' choťil by poznati pravdu, no pro zaňatije s inšim, pro otďalennosť byvaňa, pro nedostatok sredstv ne vozmožno jemu na doľšija nauki prichoditi. Vsi sii ostanut v temnoťi, jesli ktos' ne pomožet im.

Vse sije prepjatstvujet tomu, čtob čim skorie bylo "jedino stado i jedin pastyr" Joan. 10. 16; prepjatstvujet tomu, čtob christiany "vsi jedino byli, jakože Ty Otče vo Mňi, i Az v tebi" Joan. 17. 20.

Nakoli različnyje propovidniki slova Božaho oproverhajut, vysmivajut odin druhaho, ne čudo, čto najdutsja, i to ne malo, kotory otverhajut vsich propovidnikov i kažut, čtob žadnomu iz nich ne virovati, vsľidstvije čeho širitsja bezvirije i beznravije.

Mož očekovati, čto volny svobodoumstva, otstupničestva, bezvirija i beznravija, jak po čerzi zastihli iňši narody, ne minut i naš narod. I tohda ťim boľše škody zapričiňat, čim meňše buďet toj narod znati boroniti sebe.

Dumaju, potrebno dati našim ľuďam do ruk takuju knižečku, v kotoroj vsi podvoprosny točki Katholičeskoho i Nekatholičeskich viroispovidanij doslovnymi citatami iz Sv. Pisma suť pro i contra objasneny.

Sjakoju jesť sija knižečka. Jesli pri jeja pomoči choť odin budet sochranen ot upadku v blud, ili choť odin zabludšij budet osviscen i navernen, jesli choť odin protivnik budet oproveržen, tohda ciľ jeja dostihnuta. Daj Bože! **SOSTAVITEL'.**

VOVEDENIJE.

Pred čitatelem seja knižečka postojanno budut DVA PROTIVNYJE TABORY.

Po odnoj storoňi budet nauka Rimo-GrekoKatholičeskoj Cerkvi, sostojasčej pod upravlenijem Papy Rimskaho, jak Vidimoj Holovy sej Cerkvi, po druhoj storoňi že nauka vsich NEKATHOLIČESKICH, protestanskich, schizmatičeskich religijnych obsčestv.

Dľa točňijšoho označenija tut podaju imena holovňijšich, razom s istoričnymi datami, čto hde, koli kim byli učreždeny?

I. tabor: 1. Rimo-Greko Katholičeskaja Cerkov, osnoval I. Christos, 33. h. v Jerusalimi.

II. tabor: 1. Vostočnyje schizmatiki, osnoval Michail Kerularij, 1045. Konstantinopoľ.

„ 2. Anabaptisty, osnoval Nikolaj Stork, 1521. v N'imeckoj.

„ 3. L'uterany, osnoval Martin Luther, 1524, v N'imeckoj.

„ 4. Kaľviny i Cvingliany, osnov. U. Cvingli i Joann Kalvin, 1524, v N'imeckoj.

„ 5. Episkopaly, osnoval VIII. Henrik, 1534, v Anglii.

„ 6. Unitarian Congregation, osnoval Celarius, 1540. v N'imeckoj.

„ 7. Presbyteriany (stary), osnovalo General'noje Sobranije, 1560, v Scotland.

„ 8. Congregationalisty, osnoval Robert Browne, 1583, v Anglii.

„ 9. Baptisty, osnoval Roger Williams, 1639, Rhode Island, U. S. A.

„ 10. Quakery, osnoval George Fox, 1647, v Anglii.

„ 11. Quakery, osnoval William Penn, 1681, v Ameriki.

„ 12. Methodist-Episkopaly, osnoval John Wesley, 1739, v Anglii.

„ 13. Free-Will Baptisty, osnoval Benj. Randall, 1780, New Hampshire, v Ameriki.

„ 14. Free-Communion Baptisty, osnoval Benijah Corp, 1790, New York, v Ameriki.

„ 15. Christiany (Campbellites), osnoval Alex. Campbell, 1813, Virginia, v Ameriki.

„ 16. Methodist Society, osnov. Episkopaly, 1814, New York, v Ameriki.

„ 17. Reformed Methodists, osnov. Gen. Sobr. 1814, Vermont, v Ameriki.

„ 18. Methodist Protestanty, osnov. Episkopaly, 1820, Baltimore, Md., v Ameriki.

„ 19. Seventh-Day Baptisty, osnov. Gen. Sobr. 1833, v Ameriki.

„ 20. Presbyteriany (novy), osnov. Gen. Sobr., 1840, Philadelphia, Pa., v Ameriki.

„ 21. True Wesleyan Methodisty, osnov. Delegaty, 1843, New York, v Ameriki.

Každaja iz sich tverdit o sebi, čto ona jesť Cerkvoju Christa.

Christos liš odnu Cerkov učredil. Iz vsich ťich liš taja jesť Cerkoviju Christa, kotoroj nauka sovsim sohlasnaja so Sv. Pismom. Posmotrim podrobno.

I. O ŽEREL'I VIRY.

Protestanty učať: 1. **Tokmo Sv. Pismo jesť žerelom viry.**

Katholičeskaja Cerkov učit: **Žerelom viry iz časti jesť Sv. Pismo, iz časti že Sv. Predanije,** t. j. slovesnaja nauka I. Christa i Apostolov, spisannaja až pozdňije Sv. Otcami.

Dokazy po storoňi Katholikov:

"Pomjanite dni vičnyja, razumijte ľita roda rodov, voprosi otca tvojeho i vozvistit tebi, starcy tvoja, i rekut tebi". (Mojs. V. 32, 7.)

"Chvaľu že vy, bratije, jako vsja moja pomnite, i jakože predach vam, **predanija deržite".** (I. Kor. 11, 2.)

"Skazuju že vam, bratije, blahovistvovanije, jaže blahovistich vam, ježe i prijaste, v nemže i stojite, imže i spasajetesja . . . . predach bo vam isperva, ježe i prijach." (I. Kor. 15, 1.)

. . . . . . "i jaže **slyšal** jesi ot mene mnohimi sviďiteli, sija **predažd** virnym čelovikom, iže dovoľny buďut i inych naučiti". (II. Tim. 2, 2.)

"Timže ubo, bratije, stojte i **deržite predanija,** imže naučistesja, ili **slovom** ili poslanijem našim". (II. Sol. 2. 15.)

"O Timothee, **predanije sochrani,** ukloňajsja skvernych sujeslovij." (I. Tim. 6, 20.)

"Poveľivajem že vam, bratije, o imeni Hospoda našeho Isusa Christa, otlučatisja vam ot vsjakaho brata

bezcinno choďasča, a ne po predaniju, ježe prijaša ot nas". (II. Sol. 3, 6.)

Kromi sich slov ne voľno zabyti, čto i **samoje Sv. Pismo na podstavi Sv. Predanija bylo pisannoje:** "Poneže ubo mnozi načaša činiti povisť o izvistvovannych v nas veščech, jakože predaša nam, iže isperva samovidcy i sluhi byvšii slovese: izvolisja i mňi posľidovavšu vyše vsja ispytno, po rjadu pisati tebi, deržavnyj Theofile". (Luka 1. 1).

*Butler, salvnyj protestant, skazal: "My dolžni prisposobľatisja ko Sv. Predaniju.

Hare, slavnyj protestant, skazal: "Vira jesť iz Sv. Pisma tolkovannoho Sv. Predanijem."

* * *

2. Protestanty tverd'at, čto **Cerkov bez Sv. Pisma ne mohla by obstojati.**

Katholiki tverďat: čto **Cerkov ne zavisit ot Sv. Pisma,** Ona byla pred Sv. Pismom i susčestvovala by i bez Sv. Pisma.

Istoričnyj fakt, čto Vetchij Zavit Sv. Pisma až o 2400 rokov po sotvorenii svita, a Novyj Zavit, až o 60 rokov po roždestvi I. Christa byli spisany, odnak za toj čas pravdivaja vira susčestvovala i bez Sv. Pisma, i susčestvovala by jesli by i vsi Biblii propali. (Lessing, slavnyj protestant, javno priznal sije.)

I. Christos ne naučoval pismom, ni Apostolam ne prikazal pismom učiti, no slovesno: "Šedše ubo naučite vsja jazyki.... učasče ich bľusti vsja jelika zapovidach vam". (Mat. 28, 20.)

* * *

3. Protestanty **ľiš ťi pravdy viry priznajut, kotoryja v Sv. Pismi nachoďatsja.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **Sv. Pismo ne soderžit v sebi vsju nauku I. Christa i Apostolov.**

Protestanty otzyvajutsja na slova: "Vsjako pisanije bohoduchnovenno i polezno jesť ko učeniju, ko obličeniju, ko ispravleniju, ko nakazaniju, ježe v pravďi, da soveršen budet božij čelovik, na vsjakoje ďilo blahoje uhotovan". (II. Tim. 3, 16.)

Sije ne vykľučajet, čto i Predanije jesť tak samo poleznym. Samoje Sv. Pismo svidčit o sebi, čto ne soderžit vse: "Mnoha že i ina znamenija sotvori Isus pred učeniki svoimi, jaže **ne suť pisana** v knihach sich" (Joan. 20. 30.)

"Suť že i ina mnoha, jaže sotvori Isus, jaže asče by po jedinomu pisana byša, ni samomu mňu vsemu miru vmistiti pišemych knich. Amiň. (Joan. 21. 25.)

* * *

4. Protestanty **otverhajut vsjakuju nauku, kotoruju ne mož iz Sv. Pisma dokazati.**

Kath. Cerkov učit, čto **ne jesť konečno potrebnym, čtob iz Sv. Pisma dokazati každuju pravdu viry.**

"Uťišitel že, Duch Svjatyj, Jehože pošlet Otec v imja Moje, naučit vy vsemu, i **vospomjanet vam vsja,** jaže rich vam". (Joan. 14. 16.), značit, i toje, o čem v Sv. Pismi ne napisano.

......no prijmete silu, našedšu Sv. Duchu na vy, i budete mi sviďiteli". (D'ij. 1. 8.)

Dilom i Protestanty priznajut, i deržat takija pravdy, o kotorych v Sv. Pismi ani ne spomjanuto, n. pr.: kresčenije ďitej, prazdnovanije Neďili vmisto Subboty, autentičnosť Sv. Pisma.

* * *

5. Mnohije Protestanty tverďat, čto **Sv. Pismo ne jesť pisannoje vdochnovenijem Sv. Ducha,** i čto ono soderžit boľše mnohija chiby i myľnyja izrečenija.

Kotoryja?! Sije uže ne skažut.

Kath. Cerkov učit, čto v **Sv. Pismi ňit žadnoj religijnoj chibi,** ňit ničeho zloho, ibo ono pisannoje vdochnovenijem Sv. Ducha.

"Vsjako pisanije bohoduchnovenno i polezno jesť"... (II. Tim. 3. 16.)

"Ni bo voleju bysť kohda čelovikom proročestvo, no ot Svjataho Ducha prosviščajemy hlaholaša svjatyi božii čelovicy". (II. Petr. 1. 21.) Dij. 4. 24. Rim. 1. 2.

* * *

6. Protestanty na **razdavanije Biblij** zvertajut holovnuju vahu.

Kath. cerkov že kažet, čto ne razdavanijem Biblij, ni čitanijem ich širitsja christianstvo, no **propovidanijem slova Božoho.** "I slovo ploť byst." (Joan. 1.)

"Šedše ubo naučite vsja jazyki.... (Mat. 28. 19.)

"Šedše vo mir ves, **propovidite** evanhelije vsej tvari".... (Mark. 16. 15.)

"Šlušajaj vas, Mene slušajet".... (Luka 10. 16.)

"Po čtenii že zakona i prorok, poslaša načalnicy sonmisča k nim hlahoľusče: mužije bratije, **asče jesť slovo** vo vas uťišenija k ľudem, hlaholite." (D'ij. 13. 15.)

"Mnohaja imich pisati vam, i ne voschoťich chartijeju i černilom, no naďijusja prijti k vam, i **usty k ustom hlaholati,** da radosť vaša budet ispolnena". (II. Joan. 1. 12.) Rim. 10. 17.

* * *

7. Protestanty učat, čto **každyj čelovik opravnen sam pro sebe tolkovati Sv. Pismo.**

Kath. Cerkov učit, čto **tokmo Cerkov imijet pravo nepomyl'no tolkovati Sv. Pismo.**

"I prijdeši k žercem, levitom i k sudii, iže budet v tyja dni, i vzyskavše vozvisťat tebi sud". (V. Mojs. 17. 9.)

"Slušajaj vas, Mene slušajet" (Luka 10. 1 .)

"....jakože i vo vsich svoich poslaniich, v nichže suť neudob razumna ňikaja, jaže **nenaučeny i neutverždeny** razvrasčajut, jakože i pročaja pisanija, k svojej pohibeli im." (II. Petr 3. 16.) II. Petr. 1. 20. Kor. 2. 16.

" ubo razumiješi-li jaže čteši?" zvidalsja Filipp eunucha, "on že reče: kako ubo mohu razumiti, asče ne kto nastavit mja"'.... (Dij. 8. 30.)

Zakľučenije: Iz doteperišňich točok i dokazov vidno, čto Protestanty: 1. choťaj otzyvajutsja na Sv. Pismo, jak na odinkoje žerelo pravd viry, odnak ne virujut vpolňi v jeho bohoduchnovennosť: 2. protivno Sv. Pismu, prisvojujut sebi pravo tolkovanija Sv. Pisma; 3. choťaj slovami otmitujut Sv. Predanije. ďilom odnak deržatsja jeho.

II. SOTVORENIJE SVITA I ČELOVIKA.

1. Meždu Protestantami suť, kotoryje o sotvorenii svita i čelovika otvitno pravďi virujut, no suť meždu nimi i MATERIALISTY, kotoryje tverďat, čto kromi vičnoj materii nič innoje ne susčestvujet, i čto svit sam soboju povstal; a suť i tak zvanny DUALISTY, kotoryje pri vičnoj materii pripusťat i susčestvovanije ducha.

Kath. Cerkov učit, čto **H. Boh iz ničeho sotvoril sej** svit, čelovika že iz zemli i vduchnul v neho bezsmertnuju dušu.

"V načali sotvori Boh nebo i zemľu.... I reče Boh: da budet svit, i bysť svit. (I. Mojs. 1. 1.)

"Čado, da vozzriši na nebo i zemľu, i vsja, jaže v nich viďasč urazumiješi, jako ot ne susčich sotvori sija Boh, i čelovič rod tako bysť." (II. Mak. 7. 28.)

"Vsja ťim byša, i bez Neho ničtože bysť, ježe bysť." (Joan. 1. 3.)

"T'im sozdana byša vsjačeskaja, jaže na nebesi, i jaže na zemli, vidimaja i nevidimaja."... (Kol. 1. 16.)

"....a sotvorivyj vsjačeskaja, Boh." (Jevr. 3. 4.)

A. MAJET-LI ČELOVIK DUŠU?

"I sozda Boh čelovika, perst vzem ot zemli. i vdunu v lice jeho dychanije žizni, i bysť čelovik v dušu živu". (I. Mojs. 2. 7.)

"Tako i pisano jesť bysť pervyj čelovik Adam v DUŠU ŽIVU, posľidnyj Adam v Duch životvorjasč." (I. Kor. 15. 45.)

"I reče Hospoď ko Mojseju, hlahoľa: asče vozmeši izčislenije synov izrailevych v presmotrenii ich, i daďat kiiždo iskuplenije za DUŠU svoju Hospodu." (II. Moj. 30. 12.)

"....Az zapovidaju tebi dnes, ľubiti Hospoda Boha tvojeho, i služiti Jemu ot vseho serdca, i ot vseja DUŠI tvojeja." (V. Moj. 11. 13—30. 2.)

"Isus že reče jemu — zakonoučiteľu — Vozľubiši Hospoda Boha tvojeho vsim serdcem tvoim i vseju DUŠEJU tvojeju, i vseju mysliju tvojeju." (Mat. 22. 37.)

"I izverhoša bohi čuždyja ot sredy sebe, i poslužiša Hospodevi jedinomu, i sžaľisja Duša Jeho — Boha — o utruždenii Izrailevi." (Sud. 10. 16.)

"Izbavit Hospoď DUŠI rab svoich." (Ps. 33. 23.)

"I cinu izbavlenija DUŠI svojeja." (Ps. 48. 9.)

"Ne Bohu-li povinetsja DUŠA moja, ot toho bo spasenije moje." (Ps. 61. 1.)

"Bože, Bože moj, k tebi utreňuju, vozžada tebe DUŠA moja." (Ps. 62. 1.)

"Blahoslovi DUŠE moja Hospoda." (Ps. 102. 1—103. 1.)

"Živa budet DUŠA moja i voschvalit ťa." (Ps. 118. 175.)

"I sohriši DUŠA tvoja." (Avak. 2. 10.)

"Kaja bo poľza čeloviku asče mir ves priobrasčet, DUŠU že svoju otsčetit, ili čto dast čelovik izminu za DUŠU svoju?" (Mat. 16. 26. Mar. 14. 34.)

"V terpenii vašem sťažite DUŠI vaša." (Luka 21. 19.)

"I vsesoveršen vaš duch i DUŠA i ťilo neproročno v prišestviji Hospoda našeho I. Christa da sochranitsja." (I. Sol. 5. 23.)

"...othrebatisja ot plotskich pochotej, jaže vojujut na DUŠU" (I. Petr. 2. 11.)

"T'ilo bo tľinnoje oťahosčajet DUŠU." (Prem. 9. 15.)

B. BESMERTNA-LI DUŠA ČELOVIKA?

"I ne ubojtesja ot ubivajusčich ťilo, duši že ne mohusčich ubiti. (Mat. 10. 28.)

"Vnemlite.... poslušajte mene, i živa budet duša vaša, i zavisčaju vam zavit vičen." (Is. 55. 3.)

"Duša jaže sohrišit, ta umret." Ez. 18. 4. ne prestajuči susčestvovati, no utrativši lasku, iže jesť životom duši.

"Jako obrativyj hrišnika ot zabluždenija puti jeho, spaset dušu jeho ot smerti." (Jak. 5. 20.) O ťiľi ne kažetsja takoje, ibo ťilo smerteľnoje.

"Nenavidaj duši svojeja v miri sem, v život vičnyj sochranit ju." (Joan. 12. 25.)

"I se javitsja im Mojsej i Ilia, s Nim hlahoľusča v čas preobraženija. — (Mat. 17. 3.)

"I idut sii v muku vičnuju, pravednicy že v život vičnyj." (Mat. 25. 46.)

"I vo aďi vozved oči, syj v mukach — bohač — uzri Avraama izdaleča, i Lazarja na loňi jeho." (Luka 16. 23.) Zri jesče: Prem. 2. 23. - 3. 1. Pritč. 12. 7. Dan. 12. 2

Jesli by materija byla vičnoju, tohda dolžna by byti i odinoka, nezavisima, nepreminna, soveršenna, samaja pro sebe,.... a sjakoju jak raz ne jesť; dolžna by imiti v sebi silu ko ruchu, bez čeho ňit postupu,... a seho v materii jak raz cilkovityj brak; porjadok ne priznajet slučajnosť, i na oborot: Konečno, otkudu že iz materii razum i voľa?

* * *

2. Protestantskije materialisty, ne uznavajuči du **cha, ne virujut v druhij život,** ne virujut i vičnoje blaženstvo; ich heslom jesť: čeloviče jič, pij, veselisja, poka ne zďochneš jak skotina.

Kath. Cerkov učit, čto **čelovik sotvoren dľa vyšejestestvennoj cili,** t. j. čtob uzril Boha i črez sije čuvstvoval blaženstvo, jakoje prevyšajet vsi čuvstva.

"Blaženy čistii serdcem, jako tii Boha uzrjat." (Mat. 5. 8.)

"Vidim ubo nyňi jakože zercalom v hadanii, tohda že licem k licu; nyňi razumiju ot časti, tohda že poznaju, jakože i poznan bych." (I. Kor. 13. 12.)

"....jehda javitsja, podobny Jemu budem, ibo uzrim Jeho, jakože jesť.' (Joan. 3. 2.)

"....oko ne viďi, i ucho ne slyša, i na serdce čeloviku ne vzydoša, jaže uhotova Boh lubjasčim Jeho". (I. Kor. 2. 9.)

* * *

3. Protestanty učat, čto **vsjakija ľudskija schopnosti** prinadležali ko jestestvennomu sostojaniju čelovika, i čto **Boh dolžen byl dati** ich **čeloviku.**

Kath. Cerkov učit, čto **čelovik polučil ot Boha vyšejestestvennyje dary: svjatosť, bezsmertije i cilosť sovsim za darmo i bez primusu.** (Trid. S. 5. C. 1. 2. 6.)

"I reče Boh: sotvorim čelovika po obrazu našemu i po podobiju". (I. Mojs. 1. 26.)

"I sotvori Boh čelovika, po obrazu Božiju sotvori jeho." (I. Mojs. 1. 27.)

"Obače se sije obritoch, ježe sotvori Boh čelovika pravaho" (Ekkl. 7.30)

".. otložiti vam, po pervomu žitiju, vetchaho čelovika.. oblesčisja v novaho čelovika, **sozdanaho po Bohu v pravďi** i v prepodobii istiny." (Efez. 4. 24.)

"Seho radi jakože jediňim **čelovikom hrich v mir vnide,** i hrichom **smert"** (Rim. 5.12)

"I bista oba naha, Adam že i žena jeho, i **ne styďastasja"** (I. Mojs. 2.15)

"Umalil jesi jeho malym čim ot Anhel, slavoju i čestiju vinčal jesi jeho, i postavil jesi jeho nad ďily ruku Tvojeju, vsja pokoril jesi pod nozi jeho" (Ps. 8.6)

".. chudožestvom razuma ispolni ja, i dobraja i zlaja pokaza im" (Sir. 17.6)

"I nasadi Hospoď Boh raj v Edemi, na vostocich, i vvede tamo čelovika, jehože sozda" (I. Mojs. 2.8)

Osvjasčajusčaja blahodať, kotoraja sojediňajet čelovika s Bohom (Joan. 14.23); ďilajet jeho chramom Ducha Svjataho (Joan. I. 3.2); čadami Božimi, nasľidnikami Bohu i s nasľidnikami Christu (Rim. 8.16) jak takaja **ne prinadležit ko jestestvu čelovika,** no jesť vyšejestestvennoju i darom dannoju.

Jesli by sii dary ko jestestvu čelovika prinadležali, tohda čerez hrich ne byl by utratil ich.

III. PERVORODNYJ HRICH.

Vsi protestanty priznajut tuju pravdu, čto praroditeli naši, Adam i Eva, sohrišili, t. j. priznajut, čto jesť "pervorodnyj hrich", no kasateľno susčnosti, razrišenija i sľidstvij seho hricha različno učat, virujut.

* * *

1. Protestanty učat, čto **pervorodnyj hrich tokmo pripisan potomkam praroditelej,** t. j. čto novoroždennaja ďitina ne jesť, tokmo viditsja hrišnoju.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **každaja novoroždennaja ďitina** ne tokmo nazyvajetsja hrišnoju, no **ďijstno jesť hrišnoju.** (Trid. S. 5. C. 1.2.)

"Kto bo čist budet ot skverny, niktože, asče i jeden deň žitije jeho na zemli" (Job. 14.4)

"Sė bo v bezzakoniich začat jesm, i v hrisich rodi mja mati moja." Ps. 50.7.

"Jakože jesť pisano, jako ňit praveden niktože." (Rim. 3.10.)

"Vsi bo sohrišiša i lišeny suť slavy Božija." (Rim. 3.23.)

"Jakože jediňim čelovikom hrich v mir vnide, i hrichom smerť, i tako smerť vo vsja čeloviki vnide, v nemže **vsi sohrišiša."** (Rim. 5.12.)

Sej pohľad protestantov protivitsja spravedlivosti H. Boha, v kotoroj On ne možet považovati hrišnym toho, kto ďijstno ne jesť takim.

* * *

2. Protestanty učat, čto **pervorodnyj hrich sostoit v pochoťach ťilesnych.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **pervorodnyj hrich sostoit v utračenii laski Božija,** a pochoti ne suť pričinoju ili susčnostiju toho hricha, no sľidstvijem, pokutoju i pokušenijem. (Trid. 5. 5.)

"...i vzemši ot ploda jeho, jade, i dade mužu svojemu so soboju, i jadosta, i otverzošasja oči obima, i razumiša, jako nazi biša... i skrystasja... kto vozvisti tebi jako nah jesi, asče ne by ot dreva jal jesi." (I. Mojs. 3.7—11.)

"Jakože bo **oslušajem** jedinaho čelovika hrišnyi byša mnozi." (Rim. 5. 19.)

"Zakon-li hrich? da ne budet, no hricha ne znach, točiju zakonom, pochoti že ne vidach, asče ne by zakon hlaholal." (Rim. 7.7.)

"Niktože iskušajem da hlaholet jako ot Boha iskušajem jesm." (Jak. 1.13.)

"Jako vse ježe v miri, pochoť plotskaja, i pochoť očes, i hordosť žitejskaja, **ňist ot Otca,** no ot mira seho jesť." (I. Joan. 2.15.)

U novoroždennoj ďitini pochoti ne suť, a pervorodnyj hrich jesť; — kresčenijem pervorodnyj hrich zmyjetsja, a pochoti lišajutsja.

Adam ne dumal, ne bažal razbiti sohlasije meždu dušeju i ťilom, no koli uže otkazal poslušnosť Bohu, ďľa pokuty podobnym, ťilo otkazalo poslušnosť duši.

*   *   *

3. Protestanty učat, čto **pervorodnyj hrich sostoit v sovsim zniscennom jestestvi čelovika** tak, čto čelovik koli roditsja, ne tokmo jesť hrišnyj, no sam hrich, i najkrajšija jeho ďila suť hrichom. Nikotorye učat, čto čelovik **ne imijet svobodnoj voľi.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **čelovik črez pervorodnyj hrich utratil vyšejestestvennyja dary, a jestestvennyja dary ostali pohubleny, no ne zniščeny.** (Trid. S. 6. C. 5.)

Protestanty otzyvajutsja na slova: "Ježe bo soďivaju, ne razumiju, ne ježe bo chosču, sije tvorju, no ježe nenaviždu, to soďilovaju, i nyňi že ne k tomu az sije soďivaju, no živyj vo mňi hrich... Vim bo, jako ne

živet vo mňi, sirič v ploti mojej, dobroje,.. ne ježe bo chosču dobroje, tvorju, no ježe ne chosču zloje, sije soďivaju." (Rim. 7.15—19.)

No sii slova, a osoblivo prodolženije ich, pravi to svidčat, čto čelovik majet, sľidovateľno ne utratil cilkovito, vsi tri jestestvennyja svoi svoistva: razum, voľu i pamjať.

"Viždu, že i zakon vo uďich moich, protivovojujusč zakonu UMA MOJEHO, i pliňajusč mja zakonom hrichovnym, susčim vo uďich moich (st. 23.) "umom moim rabotaju zakonu Božiju, plotiju, že zakonu hrichovnomu" (st. 25.) asče li ježe ne chosču, sije tvorju, chvaľu zakon jako dobr." (st. 16.)

"I reče Hospoď ko Kainu:... jeda asče pravo prinesl jesi, pravo že ne razďilil jesi, ne sohrišil-li jesi? umolkni, k tebi obrasčenije jeho, i ty ťim obladaješ." (I. Mojs. 4.7.)

"Zasviďiteľstvuju vam dnes nebom i zemleju: život i smerť dach pred licem vašim, blahoslovenije i kľatvu i izberi život, da živeši ty i simja tvoje." (V. Mojs. 30. 19.)

'Sam iz načala sotvori čelovika i ostavi jeho v ruci proizvolenija jeho: asče choščeši, sobľudeši zapovidi... pred čelovikom život i smerť, i ježe asče izvolit, dasť-sja jemu." (Ekkl. 16.14.)

"Kto iskušen im i soveršen bysť, i budet na pochvalenije? Kto mohl prestupiti i ne prestupi, i zlo sotvoriti i ne sotvori." (Ekkl. 31.10.)

"Asče li chočeši vniti v život, sobľudi zapovidi" — skazal I. Christos zakonniku. (Mat. 19. 17.)

Črez kresčenije pervorodnyj hrich zmyjetsja, a oslabnutoje jestestvo vsetaki ostajet, sľidovateľno, sii ďvi riči ne suť to samoje.

Jesli by jestestvo čelovika črez pervorodnyj hrich bylo sovsim zniscennoje, tohda I. Christos ne byl by moh

statisja čelovikom. Jesli by čelovik ne imil svobodnoj voľi, tohda i hricha by ne bylo u neho, ni zasluh, i daremny vsi pohrozy taj obisčanija zaplaty.

* * *

4. Protestanty učat, čto **pervorodnyj hrich tokmo** podražanijem primira praroditelej širitsja.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **pervorodnyj hrich širitsja črez roždenije;** (Trid. 6. 3.) a duša, choťaj Bohom sotvorennaja, črez sojedinenije s ťilom, jak časť jestestva, oskverňajetsja. Naslaždenije sovokuplenija jesť sľidstvijem pervorodnaho hricha i pričinoju širenija jeho. (Job. 14.4. Ps. 50.7.)

* * *

5. Protestanty učat, čto **pervorodnyj hrich i po kresčenii ostanet na duši čelovika.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **pervorodnyj hrich kresčenijem zmyjetsja z duši.** (Trid. 5.5 C. 5.)

"Jelicy bo vo Christa krestistesja, vo Christa oblekostesja.' (Gal. 3.27.)

"Jelicy vo Christa krestichomsja, vo smerť Jeho krestichomsja, spohrebochomsja ubo Jemu kresčenijem vo smerť, da jakože vosta Christos ot mertvych slavoju Otčeju, i my vo obnovlenii žizni choditi začnem." (Rim. 6.3.)

"Se Ahnec Božij **vzemlaj hrichi mira."** (Joan. 1.29.)

"Iže viru imet i krestitsja, spasen budet." (Mark. 16.6.)

IV. OTKUPLENIJE. — PREDUSTAVLENIJE.

Vsi protestaty priznajut tuju pravdu, čto I. Christos jesť Otkupitelem, no raschoďatsja s pravdoju kasateľno obsjahu i prisposoblenija otkuplenija.

1. Protestanty učat, čto Boh izbral ňikotorych ľudej na spasenije, predustavil druhich na prokľatije, i čto **I. Christos tokmo za izbrannych terpil i pomer.**

Katholičeskaja Cerkov, — pripuskajuči, čto jesť izbranije na osoblivuju lasku i slavu — učit, čto **I. Christos otkupil vsich ľudej, i každyj možet spasen byti.**

"Christos že **za vsich** umre, da živusčii ne ktomu sebi živut, no umeršemu za nich i voskresšemu." (II. Kor. 5.15.)

"Iže **vsim** čelovikom chočet spastisja i vo razum istiny prijti... davyj sebe izbavlenije za vsich." (I. Tim. 2.3.)

"Jesče bo Christos nam nemosčnym po vremeni **za nečestivych umre.**" (—.. asče bo vrazi byvše primirichomsja Bohu smertiju Syna Jeho... Jakože oslušanijem jedinaho čelovika hrišny byša **mnozi,** sice i poslušanijem jedinaho pravedny budut **mnozi.**" (Rim. 5. 6—10—19.)

"Na sije bo Christos i umre i voskrese i **ožive, da i mertvymi i zivymi obladajet.**" (Rim. 14.9.)

"Prijdite ko Mňi **vsi** truždajusčisja i obremenennyi i Az upokoju vy." (Mat. 11. 28.)

* * *

A. **Jesť izbranije na osoblivuju lasku i slavu.** (Abraham, Jakov, Juda, — iz synov Josifa — Preč. D'iva Maria, Apostoly, Saul i t. d.)

"Mnozi bo suť zvany, malo že izbrannych." (Mat. 20. 16.)

"Vimy že jako ľubjasčim Boha vsja pospišestvujut vo blahoje, susčim po preduviďiniju zvannym. Ichže bo

preduvid'i, ťich i predustavi.. a ichže predustavi, ťich i prizva, a ichže prizva, sich i opravda, a ichže opravda, sich i proslavi." (Rim. 8. 28—31.)

"Jakože **izbra nas** v nem prežde složenija mira, byti nam svjatym, neporočnym pred Nim v ľubvi." (Ef. 1.4.)

"V nemže i nasľidnicy sotvorichomsja **prežde narečeny** byvše po prozriniju Božiju." (Ef. 1.11.)

"Prijdite ko Mňi blahoslovennyi Otca mojeho, nasľidujte uhotovannoje vam carstvije **ot složenija mira..** (Mat. 25.34.)

* * *

B. **N'it predustavlenija na proklatije.**

(Jesli by i bylo, ne protivilosja by Bohu. "Jakova vozľubich, Isava že voznenaviďich. Čto ubo rečem? Jehda nepravda u Boha? Da ne budet... jehože choščet, milujet, a jehože choščet, ožestočajet.. **jeda rečet zdanije sozdavšemu je:** pročto mja sotvoril jesi tako?!" (Rim. 9.14. II. Mojs. 33.19.)

"I vskuju umirajete, dome Izrailev, hlaholet Hospoď. Poneže **ne chošču smerti hrišnika** umirajuščaho, no ježe obratitisja jemu ot puti svojeho, i žiti duši jeho. obratitesja ubo i živy budete." (Ezech. 18.32; 33.11.)

"Ne kosnit Hospoď obitovanija, jakože nicyi kosňinije mňat, no dolhoterpit na nas, **ne choťa da kto pohibnet, no da vsi v pokajanije prijdut."** (II. Petr. 3.9. I. Tim. 2. 4.)

... **čelovikom** hrich v mir vnide, i hrichom **smerť."** (Rim. 5. 12.)

Nauka: "Bratije, potščitesja izvistno vaše zvanije i izbranije tvoriti." (II. Pet. 1.10.)

* * *

2. Protestanty učat, čto **v kreščenii** (a pozdňie v pokajanii) **H. Boh ne otpustit hrich, tokmo pravednostiju I. Christa zakryjet i ne karajet.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **H. Boh — pro zasluhi I. Christa — otpustit čeloviku hrich, osvjasčajusčeju laskoju opravdajet čelovika i nazad prijmet za syna i nasl'idnika carstvija nebesnaho.**

Protestanty otzyvajutsja na slova: .... vo Christa **oblekostesja",** (Gal. 3.27.) "Blaženy, ichše ostavišasja bezzakonija, i ichže **prikryšasja** hrisi." (Ps. 31.1.) .. "vsi hrisi jeho, jaže sohriši, **ne pomjanutsja."** (Jez. 33.16.) .. "zane Boh bi vo Christ'i mir primirjaja sebi, **ne vmiňaja** im sohrišenij ich." (II. Kor. 5. 19.) i tverďat, čto Boh ne otpustit hrich, liš zabudet, ne pričislit, ibo zakryl jakby odeždoju.

No jesli porovnajem sii mistca s druhimi, sejčas ubidimesja o myľnom tolkovanii iz storony protestantov.

"... Ne lžite druh na druha, sovlekšesja vetchaho čelovika s ďijaňmi jeho, i oblekšesja v novaho, **obnovlajemaho** v razum po obrazu sozdavšaho jeho .. oblecytesja ubo jakože izbrannyi Božii, **svjaty** i vozľublenny .. (Kol. 3. 9—12.)

"Se Ahnec Božij **vzeml'aj** hrichi mira." (Joan. 1.29.)

"I simi ubo nicyi byste, no **omystesja,** no **osvjatistesja,** no **opravdistesja** imenem Hospoda našeho I. Christa, i Duchom Boha našeho." (I Kor. 6.11.)

"Pokajtesja ubo i obratitesja, da **očistitesja** ot hrich vašich." (D'ij. 3.19.)

"I nyňi čto medliši — skazal Ananija do Saula — vostav krestisja, i **omyl** hrichi tvoja, priznav imja Hospoda Isusa." (D'ij 22. 16.)

"Bichom bo inohda i my nesmyslenny .. no po svojej jeho milosti spase nas **baneju pakibytija,** i obnovlenija Ducha Svjataho .. da **opravdišesja** blahodatiju Jeho, **nasl'idnicy budem** po upovaniju žizni vičnyja." (Tit. 3.3—8.)

"Christos vozľubi Cerkov, i sebe predade za ňu, da **osvjatit** ju, **očistiv baneju vodnoju** v hlaholi, da pred-

stavit ju sebi slavnu cerkov, **ne imusču skverny** ili poroka." (Ef. 5.25.)

Jesli by tolkovanije protestantov obstalo, tohda: 1. čelovik by byl ravnočasno hrišnyj i pravednyj; 2. každyj byl by rovnako pravednyj; 3 Boh by hrišnika uznaval za pravednika; 4. Boh by ľubil hrich.

Jak pervorodnym hrichom vsi ďijstno hrišnyje, tak kresčenijem vsi ďijstno očisčennyje Mož za druhaho udovletvoriti, no pravednym byti za druhaho ne mož.

* * *

3. Protestanty učat, čto **opravdanije** (učastije v otkuplenii) **ne stavajetsja mhnovenno, no rosnet.** Doroslye dakoli i pred kresčenijem, opravdany, a ďiti časom i po kresčenii ne opravdany. Katoličeskaja Cerkov učit, čto **opravdanije čelovika stavajetsja mhnovenno; v kresčenii i d'iti opravdajutsja.**

Protestanty otzyvajutsja na slova: "tvorjaj pravdu, pravednik jesť." Tut oni pomišajut opravdanije s bohabojnostiju. D'ilanije pravdy jesť plodom, vňišnim znakom pravednosti, a ne pričinoju.

"Jehda že izydosta iz vody — Filip i eunuch — **Duch Svjatyj napade** na kaženika." (D'ij. 8. 39.)

"Slyšavše že krestišasja vo imja Hospoda Isusa, i **vozlozšu** Pavlu na ňa **ruci, prijde Duch Svjatyj** na ňa: hlaholachu že jazyki i proročestvovachu." (D'ij. 19.5.)

V. NEPOROČNOJE ZAČATIJE PREČ. BOHORODICY D'IVY MARII.

1. Protestanty učat, čto **Preč. Diva Maria takožde byla oskvernena pervorodnym hrichom.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **Preč. D'iva Maria iz osoblivoj laski Božoj v mhnovenii začatija** svojeho

(v črevi Anny) **sochranena byla ot pervorodnaho hricha.** (8. Dek. 1854.)

Schizmatičeskaja (s Rimskim Prestolom nesojedinenaja) vostočnaja cerkov, choťaj 9. Dekabrja prazdnujet “Začatije Sv. Anny”; choťaj v svoich bohosluženijach “preneporočnoju, vseneporočnoju, čestňijšuju cheruvim slavňijšuju bez sravnenija Serafim” proslavľajet D’ivu Mariju, odnak **medlit priznati sej dogmat viry,** i to iz nenavisti oprotiv Papy.

Dľa oproverženija schizmatikov otsylajemesja jesče na ich vlasnyja bohoslužebnyja knihi; na učenija ich vyznačnych bohoslovov (zri “Hďi znajti pravdu.” stor. 103.)

Protestanty otzyvajutsja na slova: “Kto bo čist budet ot skverny, **niktože.”** (Job. 14. 4.) **“Vsi** bo sohrihrišiša.. (Rim. 5. 12.) I. Kor. 5. 14) ťimže ubo blaženny slyšasčii slovo Božije i chraňasčii je.” (Luka 11. 28.)

“Vsi” — “Niktože” vyraz ne vykľučajet izňatije.

“Viďiv že Hospoď Boh, jako... **vsjak** pomyšlajet v serdci svojem priližno na zlyja vo vsja dni” — a odnak **“Noe** čelovik **praveden, soveršen,** syj v roďi svojem.” (I. Mojs. 6. 5—9.)

“Derzaj, ne umreši, jako obsčeje poveľinije naše jesť, pristupi” — skazal Artakserks Esthiri.

“I vraždu položu meždu toboju **i meždu ženoju,** i meždu simenem tvoim, i meždu simenem toja; toj tvoju bľusti budet hlavu, i ty bľusti budeši jeho pjatu.” (I. Mojs. 3. 15.)

“Jakože krin v ternii, tako iskrenňaja moja posred’i dsčerej.” (Pisň Pisnej 2. 2.)

“Vsja dobra jesi, bližňaja moja, i **poroka ňisť v tebi.”** (Pisň Pisnej 4. 7.)

Na koho iňšoho otnosjatsja ťi slova jak ne na Preč. D’ivu Mariju?!

"Radujsja **blahodatnaja,** Hospoď s toboju, blahoslovena ty v ženach." (Luka 1. 28.)

* * *

2. N'ikotoryje protestanty **ne uznajut, čto Preč. D'iva Maria jesť "Bohorodiceju", "Bohomateriju."**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **Preč. D'iva Maria jesť "Bohorodiceju", "Bohomateriju."**

Poneže liš jeden Christos jesť, i v sej jedhoj osobi Božestvo i Čelovičestvo nepreminno, neslitno, nerazďilno jesť sojedinennoje, i mati rodit osobu: proto Preč. D'iva Maria Mater I. Christa, logično nazyvajetsja "Bohorodiceju", "Bohomateriju."

"I otkudu mňi sije, da prijdet **mati Hospoda** mojeho ko mňi"?! — skazala Elisavetha ko Preč. D'ivi Marii. (Luka 1. 43.)

"I **mati Jeho** sobľudaše vsja hlaholy sija v serdci svojem." (Luka 2. 51.)

"I se začneši v črevi, i rodiši syna, i narečeši imja jemu Isus. Sej budet velij, i **Syn Vyšňaho** narečetsja.. i raždajemoje svjato, narečetsja **Syn Božij."** (Luka 1. 31—36.)

"I pomažetsja **Svjatyj Svjatych."** (Dan. 9. 24.)

* * *

3. Najkrajšim, najcinňijšim svoistvom Preč. Bohorodicy D'ivy Marii jesť Jeja **D'ivičestvo.** I na Bohomaterinstvo liš tak sohlasilasja, nakoli uznala, čto sije stanetsja bez oskvernenija Jeja ďivičestva. "Se raba Hospodňa, budi mňi po hlaholu tvojemu." (Luka 1. 38.)

Vsi protestanty priznajut, čto Preč. D'iva Maria jak ďivica začala ot Sv. Ducha.

No protestanty **ne virujut, čto Preč. D'iva Maria i v roždestvi, i po roždestvi ostala ďivoju** až do smerti.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **Preč. D'iva Maria tak do roždestva Syna svojeho, jak v roždestvi, ta i po roždestvi, t. j. vsehda byla ďivoju.**

A. “Se **d'iva** vo črevi začnet, i rodit syna, i narečeši imja jemu Emmanuil”. (Is. 7.14.) k čemu Maftej (1. 23) dodavajet: “ježe jesť skazajemo: s nami Boh”.

“Prežde daže ne snitisja ima (Josifu i Marii) obritesja imušči vo črevi ot Ducha Svjata’). (Mat. 1.18.) **“I ne znajaše Jeja,** dondeže rodi syna svojeho pervenca.” (Mat. 1. 25.)

“Rece že Mariam ko Anhelu: kako budet sije, iďiže **muža ne znaju?!”** (Luka 1. 34.)

B. “Se **d'iva** vo črevi začnet i rodit” (jako ľiva).

“I reče Hospoď ko mňi: **sija vrata** zakľučenna budut, i ne otverzutsja, i niktože projdet imi: jako Hospoď Boh Izrailev vnidet imi, i **budut zakl'učenna.”** (Ezek. 44. 2.)

“Kupina neopalimaja —” žezl Aaronov prozjabšij” suť predobrazom ďivočoho roždenija Preč. D’ivy Marii.

“Vertohrad zakl'učen sestra moja nevista, vertohrad zakľučen, istočnik zapečatlin.” (Pisň Pisn. 4. 12.) takož na Preč. D’ivu Mariju otnositsja.

C. Protestanty iz slov: “prežde”; “dondeže”; “pervenec”, zakl’učajut, čto Preč. D’iva Maria, nakoli porodila I. Christa, posemu imila boľše ďitej, i tak po roždestvi ne ostala ďivoju.

Dl’a dokazu privoďat slova: “Ne sej-li jesť tektonov syn; ne mati-li jeho naricajetsja Mariam, i **bratija jeho,** Jakov i Josif, i Simon, i Juda; i **sestry** jeho ne vsja-li v nas suť.” (Mat. 13. 52. — dalije, slova:... “se mati jeho i bratija jeho stojachu vňi, isčusče hlaholati jemu”. (Mat. 12.46.)

Vyrazy: “prežde”, “dondeže”, “pervenec”, jak uživany v Sv. Pismi, sovsim ne pozvoľajut na protestantskoje zakľučenije! na pr. **“prežde narečeny.”** (Ef. 1. 11.) “jaže **prežde uhotova Boh”** (Ef. 2. 10.) ne značit, čto posemu prestali byti narečeny ili uhotovany.

"....otverze Noe okonce kovčeha ježe sotvori, i posla vrana viďiti asče ustupila voda ot lica zemli, i izšed ne vozvratisja, **dondeže izsjače voda ot zemli"** — ne značit, čto posemu vozvratisja, protivno, ne vozvratisja sovsim.

Imenem "pervenec" označajetsja ne tokmo pervoroždennyj, no **"jedinorodnyj.'**

Imenem, "brat" že v Sv. Pismi označajetsja ne tokmo vlasnyj brat, no i dalšij srodnik, učenik, odnovircy, bližni i t. d. na pr., "hďi jesť **Avel brat tvoj?"** (I. Mojs. 4.9.); "Pavel zvan Apostol I. Christov, voleju Božijeju, i Sosften brat". (Kor. 1.1.) "vručaju že vam **Fivu sestru** našu" (Rim. 16. 1.) "I az, **bratije,".** (Kor. 3. 1.) Povelivajem že vam, **bratije.** otlučatisja vam ot vsjakaho **brata** bezčinno choďasča" (II. Sol. 3. 6.), "i ne aki vraha imijte jeho, no nakazujte jakože **brata"** (II. Sol. 3. 15.) "ne iscilajaj sebe vo svojich ďilich, **brat** jesť pohublajusčemu sebe samaho". (Pritč. 18.9.) Mat. 5. 23. ili Mat. 12. 50. Jevr. 13. 23. Mat. 28. 10. Joan. 20. 17.

Lot byl synom brata Avraama; odnak nazyvajet jeho bratom: "Reče Avram Lotu: da ne budeť rasprja meždu mnoju i toboju.... jako čelovicy bratija my jesmy". (Mojs. 13. 8.)

Slovo "brat" ne meňše jak 360 raz nachoditsja vo Sv. Pismi v različnych značenijach.

Vpročem istoričnym dokazannym faktom jesť, čto "Jakov i Josif i Simon i Juda" byli synami MARII, ženy KLEOPA, doňki Marii (sestry Sv. Anny)), i sesternicy Preč. D'ivy Marii, i tak oni byli ne vlasnymi bratami I. Christa, no liš ČISTOJ TRETOJ STEPENI SRODNIKAMI. Odin iz nich, Jakov, byl pervym episkopom Jerusalima. O nem spominajet Sv. Pavel: "Inoho že ot Apostol ((ot 70 Ap.) ne viďich, tokmo Jakova,

brata Hospodňa„. (Gal. 1. 19.) Zri: Sv. Joann Zlatoust X. 754.)

Konečno: jesli by Jakov, Josif, Simon i Juda byli ďitmi Preč. D'ivy Marii, i tak vlastnymi bratami I. Christa, jak že moh I. Christos, slovami iz kresta: **"Se Mati tvoja" — "Se syn Tvoj"**, otdati l'ubimuju Mater svoju Joannu, Apostolu i Evanhelistu, synu Zevedeja i Salomii, (sesternicy Preč. D'ivy Marii), a ne kotromunibuď vlastnomu bratu?! Otdal, ibo vlastnych bratov ne bylo u neho: Preč. D'iva Maria byla D'ivoju do smerti.

VI. BLAHODAT' BOŽAJA .— NAŠE SOD'IJSTVIJE.

Blahoďat (milosť, laska) Božaja jesť vsjakij dar Božij dannyj dl'a dostiženija života vičnaho.

Protestanty i Katholiki sohlasny v tom: 1. čto blahoďat jesť darom dannaja; 2. čto ne mož zaslužiti sebi blahoďat, i 3., čto bez blahodati Božija nič vyšejestestvennaho sďilati ne možeme.

"Opravdajemy **tune** blahodatiju Jeho, izbavlenijem, ježe o Chrisťi Isusi." (Rim. 3. 24.)

"Asče li po blahodati, to ne ot ďil: zane blahodať uže ne byvajet blahodať. (Rim. 11. 6.)

"Bahodatiju bo jeste spaseny črez viru: i sije **ne ot vas: Božij dar,** ne ot ďil, da niktože pochvalitsja". (Ef. 2. 8.) (Tit. 3. 5.)

....spasšaho nas, i prizvavšaho zvanijem svjatym, ne po ďilom našim, no po svojemu blahovoleniju, i blahodati danňij nam o Chrisťi Isusi prežde ľit vičnych." (II. Tim. 1. 9.)

"Bez mene ne možete tvoriti ničesože". (Joan. 15. 5.)

"Boh bo jesť ďijstvujaj vo vas. i ježe choťiti, i ježe ďijati o blahovolenii". (Fil. 2.13)

1. Protestanty učať, čto **tokmo uspišnaja** (efficax) **blahodať jesť, i sej čelovik ne možet sprotivitisja.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto jesť: **d'ijstvujusčaja** (actualis) i **opravdajusčaja** (habitualis) **blahodať, i obi suť uspišnymi, jesli čelovik im dobrovol'no sod'ijstvujet.**

D'ijstvujusčaja blahodať jesť taja, koli H. Boh korotenkim nathnutijem prosvitit razum i vozbudit voľu čelovika ko poznaniju, poľubleniju i načatiju dobraho.

Opravdajusčaja blahodať jesť taja, koli H. Boh otpustit čeloviku hrichi, i jak pravednaho prijmet nazad za syna i nasl'idnika carstvija nebesnaho.

"Poneže zvach, i ne poslušaste, i prostirach slovesa, i ne vnimaste, no otmetaste moja sovity". (Pritč. 1. 24. Is. 52.)

2. Protestanty učať, čto **H. Boh liš izbrannym davajet blahodať.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **H. Boh davajet blahodať, ne tokmo pravednikam, no i zatverd'ilym hrišnikam, i virnikam.**

"Javlen bych **ne isčusčim** mene, obritochsja **ne voprošajusčim** o mňi: rekoch: se jesm **jazyku,** iže **ne prizvaša** imene mojeho. Prostroch ruci moi ves deň ko ľudem **ne pokarjajusčimsja i protivu hlahoľajusčim,** iže ne chodiša putem istinnym, no v sl'id hrichov svoich" (Is. 65. 1.)
"ichže i prizva nas ne točiju ot judej, no i ot jazyk". (Rim. 9. 24.)

3. Protestanty učať, čto **pervorodnym hrichom zniščennyj čelovik s blahodatiju sod'ijstvovati ne obovjazan, i ne hoden.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **čelovik s blahodatiju možet i dolžen sod'ijstvovati,** i to črez Viru i Dobryje Učinki.

"Bez viry že ne vozmožno uhoditi Bohu: virovati že podobajet **prichoďascemu** ko Bohu, jako jesť i vzyskajuscim Jeho mzdovozdateľ byvajet." (Jevr. 11. 6.)

"Iže **viru** imet i **krestitsja,** spasen budet; a iže ne imet viry, osužden budet." (Mark. 16. 16.)

"Obratitesja ko mňi, hlaholet Hospoď sil, i obrascusja ko vam." (Zach. 1. 4.)

"Obratitesja ko mňi vsim serdcem vašim, v posťi i v plači i v rydanii, i raztorhnite serdca vaša, a ne rizy vaša." (Joil. 2. 12.)

"I bezzakonnik, **asče** obratitsja ot vsich bezzakonij svojich, jaže sotvoril, i sochranit vsja zapoviďi moja, i sotvorit sud, pravdu i milosť, žizniju poživet, i ne umret." (Ezek. 18. 21.)

Skoty primusovo ďijstvujut, no čelovik dobrovoľno Dobrovol'no hrišit i otstupajet ot Boha, proto i dobrovol'no imijet vertati ko Bohu zvavšemu jeho blahodatiju.

Protestanty sami kažut, čto vira potrebna jesť.

Kasatel'no dobrych učinkov. otzyvajutsja na slova: "Timže ubo ni choťasčaho, ni tekusčaho, no milujusčaho Boha." (Rim. 9. 16.), no sii slova pravi to svidčat, čto čelovik i pred opravdanijem **možet chotiti i teči.** "Jehda bo **jazycy** ne imusče zakona, **jestestvom zakonnaja tvorjat, sii**.... javl'ajut ďilo zakonnoje napisano v serdcach svoich, **sposlidstvujuscej im sovisti."** (Rim. 2.14.)

VII. OPRAVDANIJE ČELOVIKA.

I Protestanty učat, čto opravdanije čelovika stavajetsja blahodatiju Božoju, kotoruju I. Christos terpenijem, smertiju i voskresenijem vydobyl, a Duch Sv. razďilajet, no....

1. Protestanty učat', čto **opravdanije blahodatiju ne jest' vnutrenneje**, tokmo vňišneje, t. j. hrich lišajetsja v čelovici, Boh zakryjet jeho i ne karajet za neho.

Katholičeskaja Cerkov učit, toč **opravdanije jest' vnutrenneje** otpuscenie, duša osvjasčenna, i čelovik stavajetsja snov synom Božim i nasľidnikom carstvija nebesnaho.

Dokazy zri vysše IV. 2.

2. Protestanty učat, čto ko **opravdaniju iz storony čelovika ne jest' innoje potrebno, tokmo "Vira".**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **ko opravdaniju iz storony čelovika potrebny sut': Vira i Dobryje Učinki.**

Protestanty pod viroju razumijut ne to, čto ona značit, t. j. viriti, za pravdu uznati vse čto Boh oznajmil, i čto Boh jesť spravedlivyj, no **upovanije**, čto hrichi suť zakryty.

Otzyvajutsja na slova Sv. Pavla, (Jevr. 11. 1.): "Jesť že vira, upovajemych izviscenije, vesčej obličenije nevidimych." Čto sije tolkovanije myľnoje, vidno iz daľšich slov: "Viroju razumivajem.... (11.3.) "virovati že podobajet prichoďasčemu ko Bohu, jako jesť, i vzyzkajuscim Jeho mzdovozdatel byvajet". "11. 6.) "....viroju zovom Avraam **posluša** izyjti na misto ježe choťaše prijati v nasl'idije." (11. 8.)

Takož otzyvajutsja na slova: **"A ne d'ilajuscemu, virujuscemu že** vo opravdajuscaho nečestiva, vmiňajetsja vira jeho v pravdu." (Rim. 4. 5.) Čto i sije tolkovanije

jesť myľnym, vidno iz sravnenija s druhimi. "Virova že Avraam Bohovi, i vminisja jemu v pravdu." (4. 3.). No čto že viroval Avraam?! Ačej zakrytije hrichov?! N'it. (Mojs. 15. 5.), otpoviď na sej vopros. Tam to stoit:....i rece jemu (Boh Avraamu): vozzri na nebo. i izočti zvizdy.... tako budet simja tvoje. I virova Avraam Bohu, i vminisja jemu v pravdu."

"Šedše vo mir ves, propovidite **Evanhelije** vsej tvari, iže viru imet...." skazal I. Christos Apostolam. A v Evanhelii nachoďatsja ne tokmo obisčanija, na kotoryja "upovati" potrebno, no i tainstva, kotoryja viriti, i zapovidi, kotoryja ispolňati nužno.

"Tako bo vozl'ubi Boh mir, jako i Syna svojeho jedinorodnaho dal jseť, da vsjak virujaj v oň, ne pohibne, no imat život vičnyj." (Joann. 3. 16.)

"Sija že pisana byša. **da virujete, jako Isus jesť Christos Syn Božij,** i da virujusče život imate vo imja Jeho." (Joann. 20. 31.)

"O nesmyslennaja i kosnaja serdcem ježe **virovati o vsich. jaže hlaholaša prorocy".** (Luka 24. 25.) (Rim. 3. 24. — Zri IV. 2.)

"Asče viruješi.... Viruju Syna Božija byti Isusa Christa" otvitil eunuch Filippu, "i kresti jeho". (Dij. 8. 37 —) I. Christos vsehda požadoval ot iscilajemych viru v Jeho Božestvo.

B. Protestanty, upovajuči opravdanije svoje tokmo črez viru, učať, čto **dobryje učinki ne suť potrebny do spasenija.**

Katholičeskaja Cerkov učit, tčo **dobryje učinki neotminno potrebny suť do spasenija.** (Trid. S. 6. C. 9.)

Protestanty otzyvajutsja na slova: "Myslim ubo **viroju** opravdatisja čeloviku, **bez ďil** zakona". (Rim. 3. 28.) (Gal. 2. 16.)

"Kaja poľza, bratije, moja, asče viru hlaholet kto imiti, **d'il že ne imat',** jeda možet vira spasti jeho?" (Jak. 2. 14.)

...i **bisy virujut,** i trepesčut. Chosčeši že li razumiti čeloviče sujetne. jako **vira bez d'il mertva jest'....** **i ot d'il soveršisja vira".** (Jak. 2. 19—23.)

"Tako da prosvititsja svit vaš pred čeloviki, jako da viďat vaša **dobraja d'ila** i proslavjat Otca vašeho iže na nebesich." (Mat. 6. 16.)

"Asče li chosčeši vniti v život, **sobľudi zapovidi."** (Mat. 19. 17.)

....vozdaje čelovikovi, jakože **tvorit kiiždo ich..."** (Job. 34. 11.)

"Otveržite ot sebe vsja nečestija vaša,.... i sotvorite sebi serdce novo, i duch nov, .i **sotvorite vsja zapovidi moja." (Ezech. 18. 31.)**

....iže vozdasť kojemuždo **po d'ilom jeho....** slava že i česť i mir vsjakomu **d'ilajusčemu blahoje** judejevi že prežde i jellinu". (Rim. 2. 6—)

"Čto sotvorim, mužije bratije? Petr že reče k nim: pokajtesja, i da krestitsja kiiždo vas vo imja Isusa Christa vo **ostavlenije** hrichov, i prijmite dar Svjataho Ducha." (Dij. 2. 38.)

"Asče imam vsju viru, jako i hory prestavľati, **ľubve že ne imam,** ničtože jesm". (I. Kor. 13. 2.) "Imijaj **zapoviďi** moja i **sobľudajaj** ich, toj **jest' ľubjaj mja, i ľubjaj mja,** vozľublen budet Otcem moim, i Az vozľubju jeho, i javľusja jemu sam." (Joan. 14. 21.)

"Tvorjaj pravdu, pravednik jesť, jakože On praveden jesť. Tvorjaj hrich, ot diavola jesť.... čadca moja, ne ľubim slovom, niže jazykom, no **d'ilom** i istinnoju." (I. Joan. 3. 7. 18.)

"O Chrisťi bo Isusi ni obrizanije čto pomožet, ni neobrizanije, no vira **ľuboviju pospišestvujema."** (Gal. 5. 6.)

Novijše, ňikotoryje Protestanty priznajut, čto ko spaseniju potrebnaja vira dolžna byti "živa", t. j. proukazatisja v dobrych ďilach, no razom kažut, čto takija dobryja ďila ne tokmo ne pomahajut, no jesče škod'at. Tak mudrujut, čto jak perše musit byti strom, a až tak ovosč, tak i čelovik perše musit byti dobrym. i až tohda možet dobroje činiti. Odnak zabyvajut o tom, už to naročno pomiňajut to, čto jesče prežde, čtob strom byl, potrebno zeml'u, posemu zasaditi, pol'ivati, dozirati, ibo inakše vyschnet, značit: potrebno ďilati, a ne tokmo upovati.

C. Protestanty učať, čto **čelovik ne možet d'ilati dobroje, i vsi jeho d'ila suť nič innoje jak hrich.**

Katholičeskaja Cerkov učiť: čto **čelovik i bez blahodati možet ničto natural'no dobroje činiti, s blahodatiju že možet ispolniti vsi zapovid'i.**

Protestanty otzyvajutsja:

a. "Žertvy nečestivych **merzosť Hospodevi".** (Prič. 15. 8.) Tak, i to pro zly cili i čuvstva žertvujuscaho, no: "obity pravochoďasčich **prijatny** Jemu" — (tam takoj).

b. "....i asče umnožite molenije, **ne uslyšu** vas, ruki bo vaša ispolneny krove." (Is. 1. 15.) Tak. No takoj prodolžajet: "Izmyjtesja, i čisty budite, otimite lukavstva ot duš vašich pred očima moima, prestanite ot lukavstv vašich. **Naučitesja dobro tvoriti."**

c. "Vidim že, jako **hrišniki Boh ne poslušajet."** (Joan. 9. 31.) Se mudrovanije farisejev, no Boh vysluchal molitvu mytarja: "Hlahoľu vam, jako **snide sej opravdan** vo dom svoj pače onaho." (Luka 18. 14.) Boh ne posluchajet hrišnika na zloje.

d. "Ne možet drevo dobro plody zly tvoriti, ni drevo zlo plody dobry tvoriti." (Mat. 7. 18.) Tak! No čelovik, jak tvorenije Boha, jesť dobrym, a zlym stalsja pro sebe. A jak že možut tohda Protestanty upovati

tokmo viroju spastisja, koli takoj tam kažet: "Vsjako ubo drevo, ježe ne tvorit ploda dobra, posikajut je i vo ohň vmetajut"?!

e. "Vsja ubo čista čistym, oskvernenym že i nevirnym **ničtože čisto,** no oskvernisja ich i um i sovisť". (Tit. 1. 15.) Tak! No pročto?! "Radi skvernaho pribytka". (1. 11.) "ibo ne zdravy vo viri, Boha ispovidajut viďiti, a **d'ily otmesčutsja** Jeho". Se označajet slidstvije hricha, a ne nemožlivosť dobroje činiti.

f. "Ne jako dovol'ny jesmy ot sebe pomysliti, čto, jako ot sebe". (II. Kor. 3. 5.) Tak! No takoj tam kažet: "no dovoľstvo naše ot Boha", t. j. pri pomoči laski Božoj.

Naši dokazy: ....u Boha že **vsja vozmožna suť".** (Mat. 19. 26.) (Job. 42. 2.) A H. Boh **každomu** davajet blahoďat (Ef. 4. 7.), ne tokmo pravednikam, no i hrišnikam, i zatverd'ilym hrišnikam, i nevirujusčim. (VI. 2.)

„ "Vsja vozmožna virujusčemu". (Mark 9. 23.)

"Jako zapoviď sija, jüže Az zapovidaju tebi dnes, **ne ťažka** jesť, niže daleče jesť ot tebe." (V. Mojs. 30. 11.) "Igo bo moje blaho, bremja moje lehko jesť." (Mat. 11. 30.)

"Sija bo jesť ľuby Božija, da zapovidi Jeho sobľudajem, i zapovidi Jeho ťažki ne suť". (Joan. 5. 3.)

"Viren že Boh, iže ne ostavit vas iskusitisja pače, ježe možete, no sotvorit so iskušenijem, i izbytije jako **vozmosči** vam ponesti". (I. Kor. 10. 13.)

2. "ne chosču smerti **hrišnika,** no ježe obratitisja nečestivomu ot puti svojeho, i živu byti jemu." (Ezek. 33. 11.)

"Ne kosnit Hospoď obitovanija.. no dolho terpit na nas, ne choťa da kto pohibnet, no da **vsi** v pokajanije prijdut." (II. Petr. 3. 9.)

"carju, **sovit** moj da budet tebi uhoden, i hrichi tvo-

ja milostyňami iskupi, i nepravdy tvoja ščedrotami ubohich." (Dan. 4. 24.)

3. "Žestokovyjnyi, i neobrizannyi serdcy i ušesy, vy prisno Duchu Svjatomu **protivitesja,** jakože otcy vaša, tako i vy." (Dij. 7. 51.) (Is. 65. 2. Zri vyše VI, 2.)

"Bi svit istinnyj, iže preosviščajet **vsjakoho** čelovika hrjaduščaho v mir." (Joan. 1.)

"Nist bo razinstvija judejevi že i jellinu, toj bo Boh vsich." (Rim. 10. 12.)

* * *

D. Protestanty učat, čto **dobryja ďila suť nadaremnyja, ibo i tak ne imijut žadnuju zasluhu pred Bohom, i ne dostojny zaplaty, dľa života vičnaho.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **iz blahodati Božoj proizvedennyja ďila pravednych suť zasluhi** i — pro obiščanija Boha — **otvitnoj zaplaty dostojnyja** (Trid. S. 6. C. 26. 32.) a dobryja ďila hrišnikov pristojnyja suť vydobyti opravdajuščuju blahodať.

Slovo zasluha označajet otnošenije zaplaty do ďila. Sija zaplata možet byti ili po spravedlivosti otvitnaja (de condigno), ili po ščedrostlivosti pristojnaja (de congruo).

Dobryja ďila pravednika — poneže Boh obiščal — zaslužat otvitnuju zaplatu: uboľšenije blahodati Božija život vičnyj i vozraščenije slavy nebesnoj.

Protestanty kažut:

a. Život vičnyj jesť **darom Božim, a ne zaplatoju.** Tak! Jesť darom, na skoľko pri pomošči blahodati obsjahajeme jeho, no jesť i zaplatoju, naskoľko my soďijstvovali.

b. Zasluha ľudskich dobrych ďil umeňšajet zasluhu zadosťučinenija I. Christa. Otvit: Protivno. S tym vyznavajeme, čto I. Christos, ne tokmo zadosťučinil, no i nadobyl nam vozmožnosť zasluhi i zaplaty dostojnoje

ďilati. “Az jesm loza, vy že roždije, i iže budet vo mňi, i Az vo nem, toj sotvorit plod mnoh.” (Joan. 15. 5.) “Blahotvorenija že i obsčenija ne zabyvajte, takovymi bo žertvami blahouhoždajetsja Boh.” (Jevr. 13. 16.)

c. Plekajet zarozumilosť, hordosť ľudej. Protivno. Vozbuždajet revnosť i blahodarnosť.

d. My čada Božija i nasľidnicy, (Rim. 8. 17.), nam nepotrebno boľše ďilati. Tak! No my liš pod uslovijami usynovlennyja čada, a pri tom i raby: “Dobri, rabe blahij i virnyj”.... (Mat. 25. 21.)

e. “Tako i vy, jehda sotvorite **vsja povel'innaja** vam, hlaholite, jako raby nekľučimy jesmy”, jako, ježe dolžny bichom sotvoriti, sotvorichom”. (Luka 17. 10.) Tak! No sije liš dl'a toho, čtob ne chvalitisja, i nezadovolitisja s poveľinnym, priznati, čto druhije boľše ďilajut, boľše zaslužat i bol'še dostanut. “Ina slava solncu, ina slava luňi, i ina slava zvizdam, zvizda bo ot zvizďy razinstvujet vo slavi.” (I. Kor. 15. 41.)

f. ....jako **nedostojny strasti** nyňišňaho vremene ko choťasčej slavi javitisja vo nas”. (Rim. 8. 18.) Tak! No “ňisť mi l'it sotvoriti, ježe chosču vo svoich mi, asče oko tvoje lukavo jesť, jak Az **blah** jesm,, i bol'še zaplaču? (Mat. 20. 14.)

Naši dokazy:

“D'ilajusčemu že **mzda** ne vmiňajetsja po blahodati, no po **dolhu.”** (Rim. 4. 4.)

“Blaho že tvorjaše Boh babam (sochraňojusčim chlopcev židovskich), i množachu”. (II. Mojs. 1. 20.)

“Za **službu** jeho, jejuže posluži na Tyra, dach jemu zeml'u jegipetskuju, zane posluži mňi, sija hlaholet Adonaj Hospoď.” (Ezech. 29. 20.)

“Prijti bo imať Syn Čelovičeskij vo slavi Otca svojeho, so Anhely svoimi. i tohda vozdasť komuždo **po**

ďijanijem jeho". Mat. 6.27) (Ps. 61. 13) Rim. 2.6) Job. 34.11.)

"I postavit ovcy odesnuju sebe. a kozlisča ošujuju.... prijdite blahoslovennyi Otca mojeho, nasl'idujte uhotovannojej vam carstvije ot složenija mira.... poneže sotvoriste jedinomu sich bratij moich meňšich, mňi sotvoriste." (Mat. 25. 33—41.)

"Blaženy niščii duchom.... mirotvorcy... izhnany pravdy radi..... jehda ponosjat vam. Radujtesja i veselitesja, jako **mzda** vaša mnoha na nebesich." (Mat. 5. 3—12.)

"Blažen muž, iže preterpit iskušenije, zane iskusen byv prijmet vinec žizni jehože obisča Boh l'ubjaščim Jeho." (Jak. 1. 12.)

"Timže bratije moja vozľublennaja, tverdy byvajte, nepostupny, izbytočestvujusče v ďili Hospodni vsehda, viďasče, jako **trud vaš ňist tosč** pred Hospodem". (I. Kor. 15.58)

"Raby poslušajte hospodij svoich vo ploti,.... ne pred očima točiju rabotajusče. jako čelovikouhodnicy, no jakože raby Christovy, tvorjasče volu Božiju ot duši.... viďasče, jako kiiždo, ježe asče sotvorit blahoje, sije prijmet ot Hospoda, asče rab, asče svobod." (Ef. 6. 5—8.)

"Vsim bo javitisja nam podobajet pred sudiščem Christovym, da prijmet kiiždo, jaže s ťilom soďila, ili blaha, ili zla." (II. Kor. 5. 10.)

"I vsjak iže ostavit dom, ili bratiju.... imene mojeho radi, storiceju prijmet, i život vičnyj nasl'idit." (Mat. 19. 29.)

* * *

E. Protestanty učat, čto **čelovik,** jesli virujet, **sovsim istotnyj o svojem opravdanii** ibo liš uspišnaja, (efficax) blahodat' jesť.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **bez osoblivaho otkrovenija Božoho, nikto ne možet sovsim istotnym byti o svojem opravdanii.** (Trid. 6. 9. 6. 13.)

Protestanty otzyvajutsja na sv. Pavla (Rim. 8. 15-) "Ne prijaste bo ducha raboty paki v bojazň, no prijaste ducha synopoloženija, o nemže vopijem: avva, otče. Samyj duch sposlušestvujet duchovi našemu, jako jesmy čada Božija."

Sije nijak ne značit istotnosť, tokmo, čtob ne jak raby, iz bojazni, no jak syny s ďitinačim dovirijem prizyvali Boha.

"My že ne ducha mira seho prijachom, no ducha iže ot Boha, da vimy jaže ot Boha darovannaja nam." (I. Kor. 2. 12.), ili I. Kor. 13. 8., abo I. Joan. 3. 9.

Oprotiv seho: "Kto pochvalitsja čisto imiti serdce, ili kto derzne resči čista sebe byti ot hrichov." (Pritč. 20. 9.)

"Jako pravednii i mudrii, i ďilanija ich v ruci Božijej, i ľubve že i nenavisti ňist viďaj čelovik." (Ekkl. 9. 1.)

Ničesože bo v sebi svim, no **ni o sem opravdajusja,** vozťazujaj že mja, Hospoď jesť." (Kor. 4. 4.) Dij. 23. 1.)

"Timže vozl'ublennyi moi..... so strachom i trepetom svoje spasenije soďivajte." (Fil. 2. 12.) O očisčenii bezstrašen ne budi, prilahati hrichi na hrichi." (Prem. I. S. Sir. 5. 5.)

F. Protestanty učat, čto **opravdanije ukaždoho jesť odnakovoje,** ibo ne zavisit ot ďil čelovika.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **opravdanije ne jesť rovnoje u vsich,** no i v toj samoj osobi v različnom časi, različnoju možet byti. (Trid. 6.24.)

Dl'a Protestantov dobrye učinki suť plodom i znakom opravdanija i ne vplyvajut na opravdanije. Se myl'noje.

"Jedinomu že komuždo nas dadesja blahodať po miri darovanija Christova." (Ef. 4. 7.)

"Vsja že sija jedin i tojžde Duch. razďilaja vlastiju kojemuždo **jakože chočet.**" I. Kor. 12. 11.)

"..... i umnožit simja vaše, i da vozrastit žita pravdy vašeja." (II. Kor. 9. 10.) "My že ne v bezmirnaja pochvalimsja, no po miri pravila, jehože razďili nam Boh miru." (II. Kor. 10. 13.)

"I pravednyj pravdu da tvorit jesče, i svjatyj da svjatitsja jesče." (Apok. 22. 11.)

G. Kasatel'no utračenija blahodati Protestanty razďilajutsja:

Kalviny učat, čto **opreďilennyj na spasenije nijak ne možet vypasti iz laski Božoj**; a Luterany učat, čto **tokmo črez nevirstvije mož utratiti blahodať.**

Katholičeskaja Cerkov učit. čto **mož utratiti blahodať, i čto ona črez každyj smertel'nyj hrich ďijstno utračajetsja. (Trid. 6. 23. 27.)**

Protestanty otzyvajutsja na slova Pisň Pisnej (8. 7.) "i voda mnoha ne možet uhasiti ľubve, i riki ne potopjat jeja", jak i na slova sv. Pavla (Rim. 8. 38.) "jako ni smerť, ni život, ni Anhely, ni načala, niže sily, ni nastojasčaja, ni hrjadusčaja, ni vysota, ni hlubina, ni ina tvarj kaja vozmožet nas razlučiti ot ľubve Božija". Na sije korotkaja otpoviď: — jesli my ne chočeme.

A na slova (I. Kor. 13. 8.) "Luby nikolіže otpadajet" otvičajem, čto ne otpadajet samaja v sebi, no otpadajet pro hrichi.

"Pravda pravednika ne izbavit jeho, v oňže deň prelstitsja.... i pravednik ne možet spastisja v deň hricha svojeho." (Ezek. 34. 12.)

"T'imže mňajajsja stojati, da bl'udetsja, da ne padet." (I. Kor. 10 12.)

"....simja, iže na kameni.... iže vo vremja viru- jut, i vo vremja napasti otpadajut." (Luka 8. 13.)

"Nevirijem otlomišsja, ty že viroju stoiši.... a na tebi blahosť Božija, asče prebudeši v blahosti. asče li že ňi, to i ty otsičen budeši." (Rim. 11. 20.)

VIII. O TAJNACH.

Protestanty učať, čto **I. Christos ne ustanovil Tajny.** N'ikotory iz nich priznajut 2 Tajny, no i sii ne uznajut za znaki i sredstva blahodati Božoj.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **I. Christos ustanovil 7 Tajny,** — i to: Kresčenije, Miropomazanije, Eucharistiju, Pokajanije, Svjascčenstvo, Malženstvo i Jeleopomazanije — i čto sii Tajny suť vidimym znakom i sredstvom nevidimoj laski Božoj.

Podrobny dokazy zri poniže pri dotyčnoj Tajňi. Tut liš ťi različny **7 predobrazy,** i to:

7 dni stvorenija svita; "vsjak ubivyj Kajna sedmiždy otmstilsja" (I. Moj. 4. 15.) "....i byst po sedmich dnech, i voda potopnaja byst na zemli". (I. Moj. 7. 10.); "I postavi Avraam 7 ahnic ovčich jedinych" vo sviďitel'stvo Avimelechu, čto on iskopal klaďaz sej. (I. Moj. 21. 28.); 7 tučny i 7 chudy korovy, 7 polny i 7 porožny koloski, 7 urožajny i 7 neplodny roki sna Faraona; 7 dnej oprisnokov; 7 ramennyj sviscčnik; 7 kratnoje okroplenije oltarja; "I reče Valaam ko Vlaku soziždi mňi zďi 7 trebisč, i uhotovaj mňi zďi 7 telcev i 7 ovnov "čtob prokľati Jakova, no Valaam blahoslovi jeho (IV. Moj. 23. 1.) "I 7 žercy da vozmut 7 trub rožnych pred Kivotom, i v sedmyj deň obiďite hrad Jerichon sedmiždy, i žercy da vostrubjat.... i padut sa-

mi sťiny hrada vo osnovanii svojem." (I. Nav. 6. 3.) "Premudrosť sozda sebi dom i utverdi stolpov 7". (Pritč. 9. 1.) "I počijet na nem Duch Božij, Duch premudrosti i razuma, Duch sovita i kriposti, Duch viďinija i blahočestija. ispolnit jeho Duch stracha Božija." (Is. 11. 2.) "I 7 vosshodov im." (do novoho chrama. Jez. 40. 26.) A v Apokalipsi spominajutsja: 7 cerkvej (1.20), jak 7 svitilniki; kniha zapečatana 7 pečatiju (5.1.). Ahnec, imijusč rohov 7, i očes 7, ježe jesť 7 duchov Božiich (5. 6.) "I viďich 7 Anhelov iže pred Bohom stojachu, i dano bysť im 7 trub." (8. 2.) "I se zmij velik čermen, imija hlav 7 i rohov 10, i na hlavach jeho 7 vinec." (12. 3.) "Idite i izl'ijte 7 fial jarosti Božija na zeml'u." (16. 1.)

Sam I. Christos mnohoraz upotrebl'al **vňišni znaki:** "vloži persty svoja vo ušy jeho, i pl'unul kosnusja ja-zyka (hluchaho i huhnivaho) i vozriv na nebo vozduchnu, i hlahola jemu: effafta." (Mark. 7. 33.) "....pl'unu na zeml'u, i sotvori brenije ot pl'unovenija, i pomaza oči brenijem sľipomu, i reče.' (Joan. 9. 6.) "I sije rek, dunu, i hlahola im: prijmite Duch Svjat: imže otpustite hrichi otpustatsja im, i imže deržite, deržatsja." (Joan. 20. 22.)

Istoričnym faktom jesť, čto VIII. Henrik, kral' Anglii, v knihi svojej: "Assertion of Seven Sacraments" oprotiv Martin Luthera boronil pravdivuju nauku o Tajnach i 1521 h. polučil ot L'va Papy titul "Defensor Fidei" (Zasčititel' Viry.)

1. TAJNA KRESČENIJA.

Protestanty učat. čto **Kresčenije ne jest' neotminno potrebnym ko spaseniju,** i proto mnohi ne davajut krestiti ďitej.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **Kresčenije jest' ot I. Christa ustanovlennoju Tajnoju,** neotminno potrebnoju ko spaseniju, i proto ne tokmo mož, no potrebno zavčasu krestiti i maleňki ďiti.

"I krestivsja Isus, vzyde abije ot vody." (Mat. 3. 16.)

"Šedše ubo naučite vsja jazyki, kresťasče ich vo imja Otca, i Syna, i Svjataho Ducha." (Mat. 28. 19.)

"Iže viru imet i krestitsja, spasen budet, a iže ne imet viry, osužden budet." (Mar. 16. 16.) "Vostav krestisja, i omyj hridhi tvoja, prizvav imja Hospoda Isusa." (Dij. 22. 16.)

"Amiň hlahol'u tebi (Isus Nikodimu), asče kto ne roditsja vodoju i duchom, ne možet vniti vo carstvije Božije." (Joan. 3. 5.)

"Jakože krestisja ta (Lidia) i dom jeja." (D'ij. 16. 15.)

....i krestisja sam (temničnyj straž) i svoi jemu vsi abije." (Dij. 16. 33.) "Iže ubo l'ubezno prijaša slovo jeho, krestišasja, i priložišasja v deň toj duš, jako tritysjači." (Dij. 2. 41.)

"Krestich že i Stefaninov dom." (I. Kor. 1. 1 .) Značit i ďiti!

"Jelicy bo vo Christa krestitesja, vo Christa oblekostesja." (Gal. 3. 27.)

2. TAJNA MIROPOMAZANIJA.

Protestanty iz bol'šej časti učat, čto **Miropomazanije ne jest' Tajnoju,** tokmo naukoju i obrjadom.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **Miropomazanije jesť Tajnoju ustanovlennoju I. Christom.**

"..... i se otverzošasja Jemu nebesa, i viďi Ducha Božija schodasča jako holubja, i hrjadusča na neho." (Mat. 3. 16.)

"I ispolnišasja vsi Ducha Svjata." (Dij. 2. 4.)

"Tohda vozložiša ruci na ňa, i prijaša Ducha Svjataho (Samaria). Dij. 8. 17. Efesane "slyšavše že krestišasja vo imja Hospoda Isusa, i vozložšu Paulu na ňa ruci prijde Duh Svjatyj na ňa, hlaholahu že jazyki i proročestvovahu." (D'ij. 19. 5. 6.)

"No prijmete silu našedšu Svjatomu Duchu na vy, i budete mi sviďiteli." (Dij. 1. 8.)

".... v nemže i virovavše znamenastesja Duchom obitovanija Svjatym." (Ef. 1. 13.)

3. TAJNA SVJASČENSTVA.

Protestanty učat, čto **ni žertvy, ni oltari, ni svjasčenstvo ne potrebny;** čto **I. Christos ne ustanovil Tajnu i Čin Svjasčenstva,** ibo **každyj christianin jesť svjasčennikom.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **I. Christos ustanovil Tajnu i Čin Svjasčenstva.**

Protestanty otzyvajutsja osoblivo na slova sv. Petra (I. 2. 9.) "Vy že rod izbran, carskoje svjasčenije. jazyk svjat, l'udi obnovlenija, jako da dobroditeli vozvistite". Tak. No takoj povysše kažet: ....voznositi žertvy duchovny". "I sotvoril jesť nas v cari i jerei Bohu i Otcu svojemu." (Apok. 1. 6.)

Jak na podstavi seho, nikto ne jesť carem uže, i tak ne jesť svjasčennikom.

Vo Vetchom Zaviťi byli žertvy. i svjasčenstvo.

V Novom Zaviťi I. Christos "sebe prinesši jesť svjasčennikom, archierejem vo vik, i to ne po činu Aa-

ronu, no po činu Melchizedekovu." (Jevr. 7. 17.), i "neprestupnoje imat svjasčenstvo." (Jevr. 3. 24.)

"I prizva obanadesjat učeniki svoja.... Dvanadesjatich apostolov imena suť." (Mat. 10. 1. 2.)

"Po sich že javi Hospoď i iňich sedmdesjat, i posla ich po ďvima pred licem svoim." (Luka 10. 1.)

"Ne vy mene izbraste, no Az izbrach vy, i položich vas, da vy idete i plod prinesete." (Joan. 15. 16.)

Na posl'idnoj večeri I. Christos — ustanovivši peremінijem chľiba i vina v svoje T'ilo i Krov bezkrovnuju žertvu Novaho Zavita — dodal: "sije tvorite vo moje vospominanije". (Luka 22. 19.)

Po voskresenii že: "pristup Isus (ko apostolam) reče im, hlahola: dadesja mňi vsjaka vlasť na nebesi i na zeml'i, šedše.... (Mat. 28. 18.)

.. i izbraša (7 diakonov) ichže postaviša pred apostoly, i pomolivšesja vozložiša na ňa ruci." (D'ij. 6. 6.)

"Vnimajte ubo sebi i vsemu stadu, v nemže vas Duch Svjatyj postavi episkopy, pasti cerkov Hospoda i Boha, juže sťaža kroviju svojeju." (Dij. 20. 28.)

"Tako nas da ne psčujet čelovik, jako sluh Christovych i stroitelej tajn Božiich." (I. Cor. 4. 1.)

"Vsjašeskaja že ot Boha, primirivšaho nas sebi Isus Christom. i davšaho nam služenije primerenija." (II. Cor. 5. 18.)

"I ovich ubo položi Boh vo cerkvi pervije apostolov. vtoroje prorokov, treťije učitelej.. jehda vsi apostoly? jehda vsi prorocy? jeda vsi učiteli? (I. Cor. 12. 28.)

"I pade žrebij na Matftia. i pričten bysť ko jedinonadesjate apostolom." (D'ij. 1. 26.)

"Rukopoložše že im presvitery na vsja cerkvi, i pomolivšesja s postom, predaša ich Hospodevi, v Nehože uvirovaša." (D'ij. 14. 23.)

"Jejaže radi viny vospominaju tebi voshrivati dar Božij živuscoj v tebi vozloženijem ruku mojeju." (II. Tim. 1. 6.)

"Seho radi ostavich ťa v Kriťi, da nedokončennaja ispraviši, i ustroiši po vsim hradom presvitery, jakože tebi az poveľich." (Tit. 1. 5.)

"Ženy vaša v cerkvach da molčat, ne poveľisja bo im hlaholati, no povinovatisja, jakože i zakon (Bytia 3. 16.) hlaholet . . . sramno bo jesť ženi v cerkvi hlaholati." (I. Cor. 14. 34.) i Protestanty proviňajutsja protiv Sv. Pisma koli i ženščinam pozvoľajut propovidati v cerkvach.

"I niktože sam sebi prijemlet česť, no zvannyj ot Boha, jakože i Aaron." (Jevr. 5. 4.) "Jakože posla Mja Otec i Az posylaju vy." (Joan. 20. 21.)

"Imamy že oltar' ot nehože ne imut vlasti jasti služaščii s'ini." (Jevr. 13. 10.)

"Slušajaj vas, Mene slušajet, i otmetajajsja vas, Mene otmetajetsja." (Luka 10. 16.)

"I iže asče ne prijmet vas, niže poslušajet sloves vašich, ischoďasče iz domu, ili iz hrada toho, ottrjasite prah noh vašich" . . . (Mat. 10. 14.)

"I toj dal jesť ovy ubo apostoly, ovy že proroki, ovy že blahovistniki, ovy že pastyri i učiteli, ko soveršeniju svjatych, v ďilo služenija, v sozidanije ťila Christova." (Ef. 4. 11.)

4. TAJNA POKAJANIJA.

Protestanty — kromi nemnohich, kotory ne virujut v Božestvo I. Christa — priznajut, čto I. Christos imil vlasť otpuscati hrichi, i otpuscal. (Mat. 9. 2. Luka 7 47. — 23. 40. Apok. 3. 7.)

Protestanty **ne priznajut to, čto I. Christos dal apostolam i ich nasľidnikam vlasť otpuscati hrichi, i otverhajut doušnu spoviď.**

Katholičeskaja Cerkov učit, **I. Christos dal apostolam i ich nasl'idnikam, episkopam i svjaščennikam vlasť otpuščati hrichi.** Pokajanije jesť ot I. Christa ustanovlennoju Tajnoju, neotminno potrebnoju dľa otpusčenija hrichov soďijannych po krescenii. (Trid. 14.)

"I dam ti (Isus Petru) kľuči carstva nebesnaho, i ježe asče zvjažeši na zemli, buďet zvjazano na nebesich i ježe asče razrišiši na zemli, budet razrišeno na nebesich. (Mat. 16. 18.)

"Amiň bo hlahoľu vam: jelika asče zvjažete na zemli, budut zvjazana na nebesi, i jelika asče razrišite na zemli, budut razrišena na nebesich." (Mat. 18. 18.)

"Jakože posla mja Otec, i Az posylaju vy. I sije rek, dunu, i hlahola im: prijmite Duch Svjat. Imže otpustite hrichi, otpustatsja im, a imže deržite, deržatsja." (Joan. 20. 21.)

"Asče ispovidajem hrichi naša, viren jesť i praveden, da ostavit nam hrichi naša i očistit nas ot vsjakija nepravdy." (I. Joan. 1. 9.)

"Ne kosnit Hospoď obitovanija, jakože nicii kosňinije mňat, no dolhoterpit na nas, ne choťa da kto pohibnet. no da VSI v pokajanije prijdut." (II. Pet. 3. 9.)

"Vsjačeskaja že ot Boha. primirivšaho nas sebi Isus Christom, i davšaho nam služenije primirenija." (II. Cor. 5. 18.) i položiv v nas slovo primirenija."

"Ispovidajte ubo druh druhu sohrišenija i molitesja druh za druha, jako da izcilijete." (Jak. 5. 16.) V pervych časach christianstva spoviď mnohoraz byla javnoju, no s razrišenijem ot sluhov Božich.

Uže vo Vetchom Zaviťi sud očisčenija ili oskvernenija prokazy prinadležal žercam. "Sej zakon prokažennomu, v oňže deň asče očistitsja, i privedet sja ko žercu." (III. Moj. 13. 2. — 14. 2.)

“I reče David ko Naftanu: sohrišich ko Hospodu. I reče Naftan ko Davidu: i Hospoď otja sohrišenije tvoje, ne umreši.” (II. Carstv 12. 13.)

“I otlučišasja synove Izrailevy ot vsjakaho syna čuzda, i ispovidachu hrichi svoja, i bezzakonija otec svoich.” (Neem. 9. 2.)

“Bezzakonije moje poznach, i hricha mojeho ne pokrych, rich, ispovim na mja bezzakonije moje Hospodevi, i ty ostavil jesi nečestije serdca mojeho.” (Ps. 31. 5.) “Pokryvajaj nečestije svoje ne uspijet v blahaja, povidaja že obličenija, vozľublen budet.” (Pritc. 28. 13.)

“No da uviste, jak vlasť imat Syn čelovičeskij na zemli otpuscati hrichi. hlahola razslablennomu”... (Mark 2. 10.)

“Viďivše že narody, čudišasja, i proslaviša Boha, davšaho vlasť takovuju.” “Tohda ischoďasče k nemu (Joannu krest.) Jerusalima, i vsja Judea, i vsja strana Jordanskaja, i kresčachusja vo Jordaňi ot neho, ispovidajusče hrichi svoja.” (Mat. 3. 5—6.) (Mark 1. 5.)

V Novom Zaviťi že: “Mnozi že ot virovavšich prichoždachu, ispovidajusče i skazujusče ďila svoja. Dovoľny že ot sotvoršich čaroďijanija. sobravše knihi svoja sožihachu pred vsimi.” (D’ij. 19. 18—19.)

“Otňud slyšitsja vo vas bluženije... az... uže sudich.. so siloju Hospoda našeho Isusa Christa predati takovaho sataňi vo izmoždenije ploťi.” (I. Cor. 5. 1—5.) (II. Cor. 2. 10.)

“... ot viry otpadoša, ot nich že jest Imenej i Aleksandr. ichže predach sataňi, da nakažutsja, ne chuliti.” (I. Tim. 1. 20.)

Protestanty z odnoj storony obviňajut katholikov, čto spoviď jesť velikim. neznositeľnym ťaharom i robit čelovika rabom svjascennika, — z druhoj storony že

tverďat, čto spoviďi pro lehkoje razrišenije suť žerelom zločinov i raspusta.

I odno i druhoje lož. Štatistika dokazujet.

No jesli by se pravdoju bylo o kath. spoviďi, hďi požadujetsja: žaľ, primirenije, vynahoroda, ispovidanije, poľipšanije žiťa, to o skoľko barže se pravdoju o protestantskich spoviďach, hďi tokmo žaľ požadujetsja!

Sam **Mart. Luther,** v knihi svojej (Lib. de Capt. Babyl.) to pisal: "Doušna spoviď, jak teper v obyčaju, jesť polezna, ba i potrebna, i ja by ne sterl ju, ibo ona jesť ľikom na nečistuju sovisť"!

5. TAJNA EUCHARISTII.

Protestanty ne priznajut presusčestvlenije chľiba i vina v Najs. T'ilo i Krov I. Christa, sľiďovateľno, ne priznajut. čto Sv. Služba Boža jesť žertvoju, ne priznajut prisutnosť I. Christa v Eucharistii, i počitanije Eucharistii nazyvajut idolopoklonstvom, a učat, čto **v Eucharistii I. Christos tokmo symbolično prisutnoj i tokmo duchovno pričasčajutsja.**

(Anglikany priznajut Eucharistiju za Tajnu, no ne za žertvu.)

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **Eucharistia jesť pravdivoju Tajnoju i Žertvoju,** čto **v Eucharistii Isus Christos jest pravdivo. suscno prisutnym dušeju i Božestvom,** i virniki živoho Christa počitajut i pričasčajutsja. (Trid. 13.)

Az jesm chľib životnyj iže ssedyj s nebese. asče kto sňist ot chľiba seho. živ budet vo viki. i chľib jehože Az dam. ploť moja jesť, juže Az dam za život mira." (Joan. 6 .35—51.) Se byli pervy slova I. Christa kasateľno Eucharistii. I čto stalosja? "Roptachu ubo judeje o nem... kako ubo hlaholet sej, jako s nebese sni

doch... kako možet sej nam dati ploť svoju jasti"? "Reče že im Isus: ne ropsčite meždu soboju.... amiň, amiň, hlaholľu vam: asče ne sňiste ploti Syna čelovičeskaho, ni pijete krove jeho, života ne imate v sebı. Jadyj moju ploť i pijaj moju krov, imat život vičnyj..... Ploť bo moja istinno jesť brašno, i krov moja istinno jesť pivo.... ne jakože jadoša otcy vaši mannu, i umroša jadyj chľib sej, živ budet vo viki. Sija reče na sonmisči, uča v Kapernaumi.

"Mnozi ubo slyšavše ot učenik jeho (čto I. Christos ne ustupajet ot doslovnoho razuminija svoich slov riša: žestoko jesť slovo sije, kto možet jeho poslušati?" i idoša vspjat, i ktomu ne choždachu s nim" i vopreki tomu. čto I. Christos upozornil ich: "sije li vy blaznit? ... Duch jesť iže oživlajet, ploť ne poľzujet ničtože, hlaholy, jaže Az hlaholach vam, duch suť i život suť." Značit, slyšateli bačili, čto I. Christos ni posľidnymi slovami ne zminil doslovnoje razuminije i ... proto mnozi lišili Jeho.

Jesli slyšateli ne razumili nauku Isusa Christa jak trebalo, to On sejčas potolkoval. (Zri: Joan. 3. s Nikodimom, Mat. 16. o Kvasi farizejskom!) Tut ostal pri doslovnom značenii!

"Jaduscim že im (posľidnuju večerju), prijem Isus chľib, i blahosloviv, prelomi, i dajaše učenikom, i reče: prijmite, jadite, SIJE JEST' T'ILO MOJE. I prijem čašu. chvalu vozdav, dade im, hlahoľa: pijte ot neja vsi, SIJA BO JEST' KROV MOJA novaho zavita, jaže za mnohija izľivajema vo ostavlenije hrichov." (Mat. 26. 26. — Mark 14. 22. — Luka 22. 19.) hďi dodano: "sije tvorite v moje vospominanije."

Protestanty tverďat, čto sii slova I. Christa potrebno allegorično razumiti, tak jak n. pr. koli kazal "sijavyj dobroje simja jesť Syn čelovičeskij." (Mat. 13. 37.),

ili "Az jesm dver." (Joan. 10. 9.), ili "Az jesm loza is tinnaja." (Joan. 1. 15. 1.), ili "Az jesm loza, vy že rož dije." (Joan. 15. 5.) Se duže myľno. Každyj znajet, čto dvi različny, opreďilenny riči v toj sam čas ne možut byti rovnymi; ni Christos ne zminilsja v dver', ili simja, ili lozu, ni tohda, ni pozdňije, a pri Eucharistii nastanet zmina suscnosti. A ko zmiňi ne potrebno boľše sily jak ko sotvoreniju!

Protestanty zakidajut jesče:

"Tohda asče kto rečet vam: se zďi Christos, ili onďi, ne imite viry." (Mat. 2. 24. 23.) Sije otnositsja na "lžechristov i lžeprorokov" jak tam poniže skazano.

"Vsehda bo niščija imate so soboju, Mene že ne vsehda imate." (Mat. 26. 11.) značit, v sjakom bidnom sostojanii, no inakše hej.

"... iďiže jesm Az, tu i sluha moj budet." (Joan. 12. 26.) iz čeho zakľučajut, čto v Eucharistii ne tokmo Christos prisutnyj, no i Jeho sluhi. Zloba. Každyj znajet, čto sije otnositsja na proslavlenije v životi večnom.

"... une jesť vam da Az idu, asče bo ne idu Az, Uťišiteľ ne prijdet ko vam. (Joan. 16. 7.) i kažut, čto Christos otišol, sľidovateľno, ňit Jeho tut. Tak Christos otišol jak vidimyj, no sije ne vykľučajet, čtob nevidimo moh byti meždu nami.

Zakidajut jesče, čto Christos nikoli ne nazyval Eucharistiju žertvoju; čto odnoju žertvoju na vsehda osvjasčeno pravednych, i tak Služby Boži suť nadaremny. ba i uražajut žertvu krestnuju. Sjakoje mudrovanije mohlo by obstati, jesli by bezkrovnaja žertva Služby Božoj različnoju byla ot krovavoj žertvy krestnoj. Jesli Eucharistia ne jesť Tajnoju i Žertvoju, to i ne jesť lučšeju, no horšoju ot manny!

Upotreblenije dvuch vidov — chľiba i vina — označajuščich razďilenije, smerť; "lomlenije ťila" i "iz-

lijanije krovi", i to "vo ostavlenije hrichov "za mnohich" suť dostatočnym dokazom i Tajny i "ŽERTVY ČISTOJ." (Mal. I. 11.) prinosimoj na vsjakom misťi."!

"Bjachu že terpjasče vo učenii apostol i vo obsčenii vo PRELOMLENII CHĽ'IBA i v molitvach." (D'ij. 2. 42.) dokazujet viru i povedenije pervych christian.

"Čaša blahoslovenija, juže blahoslavľajem, ne obsčenije li Krove Christovy jesť; chľib, jehože lomlem ne obsčenije li T'ila Christova jesť?... Jaže žrut jazycy, b'isom žrut, a ne Bohovi. Ne choču že vas obsčnikov byti b'isom. Ne možete čašu Hospodňu piti i čašu b'isovskuju. (I. Cor. 10. 16—21.)

"Jeliždy bo asče jaste chľib sej, i čašu siju pijete, **smerť** Hospodnu vozviscajete, dondeže prijdet." (I. Cor. 11. 26.)

A v napominanije prestupnikov, znevažitelej sej Tajny: "Timže iže asče jasť chľib sej, ili pijet čašu Hospodňu nedostojňi, povinen budet T'ilu i Krovi Hospodni. Da iskušajet že čelovik sebe, i tako ot chľiba da jasť, i ot čaši da pijet, jadyj bo i pijaj nedostojňi, sud sebi jast i pijet, ne razsuždaja T'ila Hospodňa." (I. Cor. 11. 27—29.)

Christos, jak nerazďilimyj, i v najmeňšoj časti oboich vidov cilyj jesť prisutnym, proto pričasčenije pod odnym vidom jesť dostatočnym.

Zri D'ij. 2. 42. povysše. Daľie — "Vo jedinu že ot subbot, sobravšimsja učenikom, prelomiti chľib, Pavel besidovavše k nim." — D'ij. 20. 7. "Az jesm chľib životny iže sšedyj s nebese, asče kto sňist ot chľiba seho, živ budet vo viki, i chľib jehože Az dam, ploť moja jesť."... (Joan. 6. 51.)

"Timže asče jast chľib sej, ILI pijet čašu Hospodňu.." I. Cor. 11. 27. (Protest. vperevoďi zminili "ili" na "i"!)

Cerkov ustanovľajet sposob pričascenija. Koli Manichei učili, čto hrich piti vino, tohda Sv. Gelasij I., Papa R. (492—6.) prikazal pod dvumi vidami pričascati. Koli že Husity tverdili, čto pričascenije bez "čaši" neplatnoje, tohda Sobor v Constanz (1414) otsudil sije! I Vostočnye pod odnym vidom pričasčajutsja na Službi Preždeosv. sv. Darov, i v čas Teleopomazanija.

6 TAJNA MALŽENSTVA.

Protestanty učat, čto Malženstvo ne jesť Tajna, tokmo ľudskij kontrakt i priznajut, čto svitskija vlasti majut pravo siju zlahodu črez rozvod rozvjazati.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto Malženstvo jesť ot I. Christa ustanovlennoju Tajnoju, i važno zakľučennyj i ispolnennyj stav malženskij jesť nerazlučimym do smerti kotroj nibuď storony.

"á...i vzja **jedino** ot rebr jeho... i sozda Hospoď Boh rebro, ježe vzja ot Adama, v ženu — I. Moj. 2. 21.

"Ježe ubo Boh sočeta, čelovik da ne razlučajet." (Mat. 19. 6.) taka byla otpoviď samaho I. Christa na vopros farisejev "asče dostoit čeloviku pustiti ženu svoju po vsjakoj viňi, ibo choťaj Mojsej po žestoserdiju ľudej pozvolil pustiti ženu, no "iz načala že ne bysť tako."

"Vsjak puscajaj ženu svoju i privoďa inu, preľuby ďijet, i žeňajsja puscennoju ot muža, preľuby tvorit." (Luka 16. 18. — Mark 10. 11.)

"A oženivšimsja zavisčavaju, ne az, no Hospoď, žeňi ot muža ne razlučatisja, asče že i razlučitsja, da prebyvajet bezbračna, ili da smiritsja s mužem svoim, i mužu ženy ne otpuscati" (I. Cor. 7. 10.,

"Tajna sija velika jesť, az že hlahoľu vo Christa i vo Cerkov." (Ef. 5. 32.)

I. Christos prisutnostiju i pervym svoim čudom na vesiľu v Kaňi Galilejskoj na stepeň Tajny podnes iz

načala v jedinnosti i nerazlučimosti ustanovlennyj stav malženskij.

Vostočny, s Rimom nesojedinenny, cerkvi iz pričiny preľuboďijanija razlučajut malženstva. Otzyvajutsja na slovo I. Christa. "Jako iže asče pustit ženu svoju, razvi slovese preľuboďijna, i oženitsja inoju preľuby tvorit." (Mat. 19. 9.) Sije uslovije 'razvi slovese preľuboďijna" otnositsja tokmo i možet byti pričinoju otpustiti ženu, no ne otnositsja i na druhoje, t. j. ne davajet svobodu ženitisja inoju! Se vidno iz daľšich slov I. Christa "i žeňajsja puscěniceju, preľuby ďijet." Tut uže ne robit razluku či ona byla puscěna pro preľuboďijanije ili ňit.

Mišany malženstva — katholikov s nekatholikami — 1. protivľatsja cili malženstva, kotora jesť ne tokmo ťilesnoje sovokuplenije, no i duševnoje, jakoje nemožlivym jesť meždu protivnymi vo viri, 2. suť nespravedlivymi, ibo dľa odnoj storony razlučimy, a dľa druhoj nerazlučimy, 3. suť oprotiv zakazu soobscěnijem v svjatych ričach s inovircami, 4. nebespečnymi, ibo prepjatstvujut katholičeskoj storoňi v ispolnenii obovjazkov i lehko dovoďat ju do bajdužnosti, 5 suť nebespečnymi dľa religijnaho vospitanija ďitej, osoblivo v slučaju skoroj smerti kath. storony, 6. vozbuždajet ko zvadam, čužoložstvam i rozvodam.

Proto katholičeskaja Cerkov vsehda otradžujet ot sjakich mišannych malženstv i liš tak prizvolit jesli nekatholičeskaja storona pod prisjahoju priobiscčajet, čto 1. vsi ďiti seho malženstva v katholičeskoj Cerkvi budut krescčenny i vospitany, 2. ne budet prepjatstvovati katholičeskoj storoňi v ispolnenii religijnych dolžnostej, a katholičeskaja storona snov priobiscčajet, čto budet zmahatisja priťahnuti nekatholičeskuju storonu na svoju viru.

Sii požadavki katholičeskoj Cerkvi naskoľko oprav danny suť zasadoju, čto tokmo Katholičeskaja Vira i Cerkov jesť spasiteľnoju, na stoľko ne oskorbľajut nekatholikov, kotorych zasadoju jesť, čto každa vira i cerkov dobra.

Malženstva zavjazanny pred protestantskim propovidnikom ili svitskim suďijem ne suť važny, ibo sii osoby ne suť svjasčennikami i ne virujut, čto malženstvo jesť nerazlučimoje.

"Da ne pojmeši synu mojemu Isaaku ženy ot dsčerej chananejskich" (I. Mojs. 24. 3.) "Asče pojmet Jakov ženu ot dsčerej zemli seja — chettejskich — to vskuju mi žiti.' (I. Moj. 27. 46.)

"Niže svatovstva sotvoriši s nimi... otvratit bo syna tvojeho ot mene i poslužit bohom iňim." (V. Moj. 7. 3.)

"Koje bo pričastije pravďi ko bezzakoniju... ili kaja časť virnu s nevirnym?" (II. Cor. 6. 14.)

D'IVIČESKIJ — BEZŽENNYJ ŽIVOT.

Protestatny ne tokmo ne pripisujut semu vysšeje soveršenstvo, no — pro slučajny osobny prohrišenija — otsuždajut je.

Katholičeskaja Cerkov — priznavajuči Malženstvo za velikuju Tajnu — na boľše cinit ďivičeskij — bezžennyj život.

"I hlas slyšach... pojuscčich jako pisň novu pred prestolom... i niktože možaše navyknuti pisni tokmo sii,... iže so ženami ne oskvernišasja, zane ďivstvennicy suť, sii posľidujut Ahncu, amože asče pojdet." (Apok. 14. 3.)

"T'imže i vdavaj braku svoju ďivu, dobri tvorit, i ne vdajaj, lučše tvorit." (I. Cor. 8. 38.)

..ne oženivyjsja pečetsja o Hospodnich, kako uhoditi Hospodevi, a oženivyjsja pečetsja o mirskich, kako uhoditi ženi, razďilisja žena i ďiva. Neposjahšaja pečetsja o Hospodnich, kako uhoditi Hospodevi, da budet svjata i ťilom i duchom, a posjahšaja pečetsja o mirskich, kako uhoditi mužu." (I. Cor. 7. 32.)

"Hlahoľu že bezbračnym i vdovicam, dobro im jesť, asče prebudut jakože i az." (I. Cor. 7. 8.), no znajuči ťažkosti sjakaho žiťa — ibo i jemu "dadesja pakostnik ťila da pohubit jeho" — dodal "asče li ne uderžatsja, da posjahajut, lučše bo jesť ženitisja, neželi razžižatisja" (— 7. 9.), a "vozbraňajusčich ženitisja", jak by se hrich byl, nazyvajet "otstupnikami ot viry." (I. Tim. 4. 1—3.)

7. TAJNA JELEOPOMAZANIJA.

Protestanty **ne priznajut Jeleopomazanije za Tajnu.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **Jeleopomazanije jesť ot Christa ustanovlennoju Tajnoju.**

"I bisy mnohi izhoňachu, i mazachu maslom mnohi nedužnyja, i iscilivachu." (Mark 6. 13.)

"Bolit li kto vo vas, da prizovet presvitery cerkovnyja, i da molitvu sotvorjat nad nim, pomazavše jeho jelejem, vo imja Hospodne, i molitva viry spaset boľasčaho, i vozdvihnet jeho Hospoď, i asče hrichi sotvoril jesť, otpusťatsja jemu.' (Jak. 5. 14.)

IX. O VIRI I CERKVI.

1. Zakladateľ Viry i Cerkvi.

Protestanty uznavajut ľudej za zakladatelej svoich vir i cerkvej.

Katholičeskaja Cerkov uznavajet Boha za osnovatel'a svojeho, i učit, čto tokmo Boh možet izjaviti pravdivuju Viru i učrediti pravdivuju Cerkov.

"Asče ne Hospoď sožiždet dom, vsuje trudišasja ziždusčii." (Ps. 126. 1.)

"Jakože posla mja Otec, i Az posylaju vy." (Joan. 20. 21.)

"Iže preminiša istinu Božiju vo lžu, i počtoša i poslužiža tvari pače Tvorca, iže jesť blahosloven vo viki, amiň." (Rim. 1. 25.)

"Blahodatiju bo jeste spaseny črez viru, i sije ne ot vas, Božij dar." (Ef. 2. 8.) "...nazdany byvše na osnovanii apostol i prorok, krajeuhoľnu samomu Isusu Christu o Nemže vsjako sozdanije sostavľajemo rastet v cerkov svjatuju o Hospoďi.' (Ef. 2. 20.)

"...tako hlaholet Hospoď se Az polahaju vo osnovanije Sionu kameň, izbran, krajeuholen, česten, vo osnovanije jemu, i virujaj v Oň ne postyditsja." (Is 28. 16.

* * *

2. Protestanty učat, čto **každaja vira i cerkov jesť rovnako dobra,** choťaj i sovsim protivny vo važnych točkach.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto — in se — **iz vsich vir i cerkvej tokmo jedna jesť pravdivoju.**

"Jedin Hospoď, jedina vira, jedino kresčenije." (Ef 4. 5.)

"Az na sije rodichsja, i na sije prijdoch vo mir, da sviďiteľstvuju istinu, i vsjak iže ot istiny, poslušajet hlasa mojeho." (Joan. 18. 37.)

"Asče vy prebudete vo slovesi mojem, voistinnu učenicy moi budete, i urazumijete istinu, i istina svobodit vy." (Joann. 8. 32.)

"Asče ľubite mja, zapovidi moja sobľudite. I Az umoľu Otca, i inoho uťišiteľa dast vam, da budet s

vami vo vik, Duch istiny, jehože mir ne možet prijati, jako ne vidit Jeho, niže znajet Jeho." (Joan. 14. 15.)

"Jehda že prijdet On, Duch istiny, nastavit vy na vsjaku istinu... jako ot mojeho prijmet i vozvistit vam." (Joan. 16. 13.)

"da uvisi, kako podobajet v domu Božii žiti, jaže jesť cerkov Boha živa, stolp i utverždenije istiny." (I. Tim. 3. 15.)

"...i se Az s vami jesm vo vsja dni, do skončanija vika, amiň." (Mat. 28. 20.)

B. Šedše ubo naučite vsja jazyki, kresťasče ich..." (Mat. 16. 18.)

"Vnimajte ubo sebi i vsemu stadu, v nemže vas Duch Svjatyj postavi episkopy, pasti Cerkov Hospoda i Boha, juže sťaža kroviju svojeju." (D'ij. 20. 28.)

"Slušajaj vas, mene slušajet, i otmetajajsja vas, mene otmetajetsja." (Luka 10. 16.)

"Asče že ne poslušajet ich, povižd Cerkvi, asče že i Cerkov preslušajet budi tebi jakože jazyčnik i mytar." (Mat. 18. 17.)

3. Mnohie protestanty učat, čto **do cerkvi prinadležat tokmo pravedniki.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **do Cerkvi Christovoj prinadležat ne tokmo pravedniki i izbranny, no i hrišniki,** i čto Cerkov pravi dľa toho ustanovlena, čtob spasti hrišnikov.

"Ne prijdoch prizvati pravednych, no hrišnyja v pokajanije." (Luka 5. 32. — Mat. 9. 13. — Mark 2. 17.) "Jehda že prozjabe trava, i plod sotvori, tohda javišasja i plevelije." (Mat. 13. 26.)

"Podobno jesť carstvije nebesnoje nevodu vveržennu v more, i ot vsjakaho roda sobravšu." (Mat. 13. 47.) "Pjať že bi ot nich mudry, i pjať jurodivy." (Mat. 25. 2.)

"...i ostavi nam hrichi naša, ibo i sami ostavľajem vsjakomu dolžniku našemu." (Luka 11. 4.)

"... imže otpustite hrichi otpusťatsja im..." (Joan. 20. 23.)

"Vozvistisja bo mi o vas, bratije moja... jako rvenija vo vas suť." (I. Cor. 1. 11.)

"Otňud slyšitsja vo vas bluženije..." (I. Cor. 5. 1.)

"Vo velicim že domu ne točiju sosudy zlaty i srebrjany suť, no i drevjany i hliňany, i ovy ubo v česť, ovy že ne v česť." (II. Tim. 2. 20.)

"Vsjak pervosvjasčennik... i toj nemosčiju obložen jesť, i seho radi dolžen jesť jakože o ľudech, takožde i o sebi prinositi za hrichi." (Jevr. 5. 1.)

* * *

4. Christova Cerkov jesť "JEDINAJA.'

Protestanty **ne majut jedinstvo ni v pravdach viry, ni v tajnach, ni v upravlenii.**

Katholičeskaja Cerkov **po cilom sviťi holosit tuju samuju nauku, uďilajet ťi samy tajny, i majet to samoje upravlenije.**

"Ne o sich že moľu tokmo, no i o virujuščich slovese ich radi v Mja da vsi jedino budut, jakože Ty Otče vo Mňi, i Az v Tebi, da i tii v Nas jedino budut." (Joan. 17. 20.)

"...tsčasčesja bľusti jedinenije ducha v sojuzi mira." (Ef. 4. 3.)

"I iny ovcy imam jaže ne suť ot dvora seho, i tyja mi podobajet privesti, i hlas moj uslyšat, i budet jedino stado i jedin pastyr." (Joan. 10. 16.)

"Hrjadi, pokažu ti nevistu Ahnču ženu... hrad velikij, svjatyj Jerusalim." (Apok. 21. 9.)

"Jakože bo vo jedinom ťilesi mnohi udy imamy, udy že vsi ne tožde imut ďilanije, takožde mnozi jedino ťilo jesmy o Chrisťi, a po jedinomu druh druhu udy." (Rim. 12. 4.)

"Moľu že vy bratije, imenem Hospoda našeho Isusa Christa, da tožde hlaholete vsi, i da ne budut vo vas raspri, da budete že utverždeny v tomže razuminii i v tojže mysli." (I. Cor. 1. 10.)

"Jako jedin chľib jedino ťilo jesmy mnozi, vsi bo ot jedinaho chľiba pričasčajemsja." (I. Cor. 10. 17.)

"Ibo jediňim Duchom my vsi vo jedino ťilo krestichomsja, asče judei, jeliny, i vsi jediňim Duchom napoichomsja." (I. Cor. 12. 13.)

"No i asče my, ili Anhel s nebese blahovistit vam pače, ježe blahovistichom vam, anaftema da budet." (Gal. 1. 8.)

"Vsjakoje carstvo razďilšejesja na sja, zapusťijet." (Mat. 12. 25.)

"Iže ňist so mnoju, na mja jesť." (Mat. 12. 30.)

* * *

5. Christova Cerkov jesť **"Svjataja."**

Protestanty **ne priznajut svjatosť Cerkvi.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **Christova Cerkov ne tokmo zvanna i sposobna proizvesti, no i proizvodit Svjatych.**

"Hlaholi vsemu sonmu synov Izrailevych, i rečeši ko nim: svjaty budite, jako Az svjat jesm Hospoď Boh vaš." (III. Mojs. 19. 2.)

"I da osvjatitesja, i budite svjaty, jako svjat jesm Az Hospoď Boh vaš." (III. Mojs. 11. 44.)

"No po zvavšemu vy svjatomu, i samy svjaty vo vsem žitii budite.' (I. Petr 1. 15.)

"Budite ubo vy soveršeny, jakože i Otec vaš nebesnyj soveršen jesť.' (Mat. 5. 48.)

"I Toj dal jesť vy ubo apostoly... Ko soveršeniju svjatych, v ďilo služenija, v sozidanije ťila Christova, dondeže dostihnem vsi... v muža soveršenna." (Ef. 4. 11.)

"... jakože i Christos vozľubi Cerkov, i Sebe predade za ňu, da osvjatit ju,... da budet svjata i neporočna." (Ef. 5. 25.)

"Pavel... osvajsčennym o Chrisťi Isusi, zvannym svjatym." (I. Cor. 1. 1.)

"družii že ruhanijem i ranami iskušenije prijaša, jesče i uzami i temniceju, kamenijem pobijeny byša, pretreny byša... da ne bez nas soveršenstvo prijmut." (Jevr. 11. 26—40.)

Ne spominajuči iňšich Svjatych, prevelikoje čislo Mučenikov i Viroispovidnikov jesť jasnym dokazom "svjatosti" Cerkvi.

* * *

6. Christova Cerkov jesť "SOBORNAJA" — katholičeskaja.

Protestantism jesť z boľšoj časti tokmo nacionaľnyj, krainskij.

Katholičeskaja Cerkov jesť razširennaja po cilom sviťi u vsich narodov.

"Zane ot vostok solnca i do zapad imja moje proslavisja vo jazycich i na vsjakom misťi ftimijam prinositsja imeni mojemu, i žertva čista." (Mal. 1. 11.)

"I propovistsja sije evanhelije carstvija po vsej vselenňij, vo sviďiteľstvo vsjm jazykom, i tohda prijdet končina." (Mat. 24. 1b.)

"šedše vo mir ves, propovidite evanhelije vsej tvari." (Mark 16. 15.)

"....i budete mi sviďiteli vo Jerusalimi že i vo vsej Judei i Samarii, i daže do posľidnych zemli." (Dij. 1. 8.)

"Pervoje ubo blahodarju Boha mojeho Isusom Christom o vsich vas, jako vira vaša vozviscajetsja vo vsem miri." (Rim. 1. 8.)

"Jeda ne slyšaša? ťimže ubo, vo vsju zemľu izyde viscanije ich, i v koncy vselennyja hlaholy ich." (Rim.

10. 18.)"I iskupil jesi Bohovi nas Kroviju svojeju ot vsjakaho koľina i jazyka i ľudej i plemeni". (Apok. 5. 9.)

* * *

7. Christova Cerkov jesť "APOSTOLSKAJA".

A. **Protestanty suščestvujut tokmo 400 roki tomu vzad.**

Katholičeskaja Cerkov v siľi dokazati nepreryvnoje, zakonnoje nasľidničestvo predkov až po čas Christa i Jeho Apostolov.

"Osnovanija bo inaho niktože možet položiti pače ležaščaho, ježe jesť Isus Christos." (I. Kor. 3. 11.)

"I Az že tebi hlaholʼu, jako ty jesi Petr, i na sem kameni soziždu Cerkov moju, i vrata adova ne odolʼijut jej." (Mat. 16. 18.)

"Slušajaj vas, Mene slušajet, i otmetajasja vas, Mene otmetajetsja." (Luka 10. 16.)

"Reče že im Isus paki, mir vam, jakože posla Mja Otec, i Az posylaju vy." (Joan. 20. 21.)

"Služaščim že im Hospodevi i posťaščimsja, reče Duch Svjatyj; otďilite mi Varnavu i Saula na ďilo, na neže prizvach ich, tohda postivšesja, i pomolivšesja, i vozložše ruki na ňa, otpustiša ich." (Dij. 13. 2.—)

"....utverždajušče dušy učenikov, moľašče prebyti vo viri,.... rukopoložše že im presvitery na vsja cerkvi, i pomolivšesja s postom, predaša ich Hospodevi, v Nehože uvirovaša." (Dij. 14. 22—)

"Kako propoviďat ašče ne poslany budut?" (Rim. 10. 15.)

"Timže ubo k tomu ňiste stranny i prišelcy, no sožiteli Svjatym i prisnyi Bohu, nazdany byvše na osnovanii apostol i prorok, sušču krajeuhoľnu samomu Isusu Christu." (Ef. 2. 19.)

"Obraz imij zdravych sloves, ichže ot Mene slyšal jesi, vo viri i lʼubvi jaže o Chrisťi Isusi." (II. 1. 13.)

"I jaže slyšal jesi ot mene mnohimi sviďiteli, sija predažd virnym čelovikom, iže dovol'ny budut i innych naučiti." (II. Tim. 2. 2.)

"Seho radi ostavich ťa v Kriťi, da nedokončannaja ispravіši, i ustroiši po vsim hradom presvitery, jakože tebi az poveľich." (Tit. 1. 5.)

"Timže ubo bratije, stojte, i deržite predania, imže naučistesja ili slovom, ili poslaniem našim." (II. Sol. 2. 15.)

"I niktože sam sebi prijemlet česť, no zvannyj ot Boha, jakože i Aaron." (Jevr. 5. 4.)

"No i asče my, ili Anhel s nebese blahovistit vam pače, ježe blahovistichom vam, anaftema da budet." (Gal. 1. 8.)

". .ť. .i se Az s vami jesm po vsja dni, do skončanija vika, amiň." (Mat. 28. 20.)

* * *

Protestanty — kasatel'no viry — **majže vo vsem ne tak učat, jak I. Christos, i Jeho Apostoly učili, ibo** otverhli zasadu vlasti i poslušnosti.

Katholičeskaja Cerkov **virno chranit vsi pravdy nauki I. Christa i Apostolov,** ibo provadžena Duchom Svjatym, kotoryj pomylitisja ne možet. Novy "dogmy" ne suť novy nauki, liš rozvitijem originaľnych nauk I. Christa i Apostolov.

(Dokazy pri pojedinčich točkach.)

"Povinujtesja nastavnikom vašim i pokarjajtesja, tii bo bďat o dušach vašich, jako slovo vozdati choťasče, da s radostiju sije tvorjat, a ne vozdychajusče." (Jevr. 13. 17.)

8. Christova Cerkov jesť "NEPOMYLNOJU", ibo provadžena Duchom Svjatym. Protestanty dvojako učat: **odny kažut, čto nikto ne jesť nepomyl'nym, druhije že** — prisvojujuči Ducha Sv. každomu — **čto každyj virnik jesť nepomyl'nym.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **tak episkopy na zakonitych Vselenskich Soborach, jak i sam Papa Rimskij v rišenijach o viri i moral'nosti sut' nepomyl'nymi.**

A. "....i se Az s vami jesm do skončanija vika, amiň." (Mat. 28. 20.)

"I Az umoľu Otca, i innoho Uťišiteľa dast vam, da budet s vami vo vik." Duch istiny, jehože mir ne možet prijati.... vy že znajete Jeho, jako vo vas prebyvajet i vo vas budet." (Joan. 14. 16.)

"Jehda že prijdet On, Duch istiny, nastavit vy na vsjaku istinu." (Joan. 16. 13.)

"Amiň bo hlahol'u vam, jelika asče zvjažete na zemli, budut zvjazana na nebesi, i jelika asče razrišite na zemli, budut razrišena na nebesich." (Mat. 18. 18.)

"Slušajaj vas, Mene slušajet, i otmetajajsja vas, Mene otmetajetsja, otmetajajsja že Mene, otmetajajsja poslavšaho Mja.' (Luka 10. 16.)

"I iže asče ne prijmet, niže poslušajet sloves vašich, ... otrjadnije budet zemli Sodomsťij i Gomorsťij v deň sudnyj, neže hradu tomu." (Mat. 10. 14. Mar. 6. 11. Luka 9. 5.)

"Upodobľu jeho mužu mudru, iže sozda chraminu svoju na kameni." (Mat. 7. 24.)

B. "I Az že tebi hlahol'u Blažen jesi Simone var Jona, jako ploť i krov ne javi tebi, no Otec moj, iže na nebesich. I Az že tebi hlahoľu, jako ty jesi Petr i na sem kameni soziždu cerkov moju, i vrata adova ne preodoľijut jej. I dam ti kľuči carstva nebesnaho, i ježe asče zvjažeši na zemli, budet zvjazano na nebesich, i ježe asče razrišiši na zemli, budet razrišeno na nebesich." (Mat. 16. 18. 19.)

"Simone, Simone, se satana prosit vas, daby sijal, jako pšenicu, Az že molichsja o TEBI, da ne oskuďijet vira tvoja, i ty ňikohda obrasčsja utverdi bratiju tvoju." (Luka 22. 31. 32.)

"Jehda že obidovaše, hlahola Simonu Petru Isus: Simone Jonin, ľubiši-li Mja pače sich.... pasi ahncy moja,.... pasi ovcy moja." (Joan. 21. 15—17.)

Istoričnym neoproveržimym faktom jesť, čto sv. Petr apostol v Rimi pomer mučeničeskoju smertiju za viru Christovu, sl'idovatel'no, episkopy Rima suť jedinstvennymi zakonitymi NASL'IDNIKAMI PETRA I PREJEMNIKAMI VLASTI JEHO, t. j. i ich vira ne možet oskuďiti!

Takož istoričnym neoproveržimym faktom jesť, čto Vostočny Schizmatiki až do XI. stol'itija, a Protestanty až do XVI. stol'itija uznavali episkopov Rima, "Papov Rimskich", za nasľidnikov i prejemnikov vlasti verchovnoho apost. Petra.

Protestanty zakidajut:

a) čto I. Christos upreknul Petra, (idi za Mnoju satano.")

Otvit: Či gazda ne možet upreknuti sluhu bez otňatija služby?!

b. čto Petr liš rovnyj byl s pročimi apostolami: "Simon Petr, rab i poslannik Isus Christov, ravnočestnuju s nami polučivšim viru v pravďi Boha našeho i spasa Isusa Christa." (II. Petr 1.. 1.) Otvit: se otnositsja na samuju viru, jaka ne možet byti raznočestnoju, čto do Petra? "Dvanadesjatich že apostolov imena suť sija: PERVYJ Simon, iže naricajetsja Petr...." (Mat. 10. 2.)

c. čto i Petra posylano,; "Slyšavše že iže vo Jerusalimi apostoly, jako prijat Samaria slovo Božije, poslaša ko nim Petra i Joanna...." (Dij. 8. 14.) Otvit: sije poslanije ne bylo rozkazom, no otličenijem.

d. čto Petr pomylilsja, ibo otreksja I. Christa. Otvit; jak osoba i neutverždennyj jesče, no ne holosil, čto každyj dolžen otrečisja.

e. čto Paul upreknul Petra "Jehda že prijde Petr v Antiochiju, v lice jemu protivu stach, jako zazoren bi." (Gal. 2. 11., čto pro prišedšich iz Jerusalima bojalsja dal'še jisti s christianami iz poganstva. Sije upreknenije tol'ko ne umeňšajet dostoinstvo Petra jak upreknenije židov. "Jehda Petr vo Jerusalim, prepirachusja s nim, iže ot obrizanija, hlahol'usče; jako ko mužem obrizanija ne imusčim všel jesi i jal jesi s nimi." (Dij. 11. 3.) Protivno, ono podnosit Petra, čto smirenno priňal upreknenije." No Paul i osoblivuju česť otdal Petru: "Potom že po trijech l'iťich vzydoch vo Jerusalim sohl'adati Petra, i prebych u neho dnij pjatnadesjať." (Gal. 1. 18.), choťaj "viďi tam Jakova, brata Hospodňa!"

c. čto I. Honorij Papa, — 625 — 638 — osužden byl pro jeres. VI. Vselenskim 3. Konstantinopol'skim) Soborom, ibo v otviťi svojem do Sergia, patriarcha Konstantinopol'skaho, čtob oblehčiti navernenije monophyssitov — učasčich, čto v Chrisťi liš odna natura jesť — po strohom naloženii, čtob ne spominati "odno ďijstvije", značit, odnu vol'u, razom pristal na to, čtob ne spominati "dvojake ďijstvije". Otvit: Se fakt, čto Vsel. Sobor otsudil s pročimi i Honoria i Leo II. potverdil sije, no razom faktom jesť, čto sam toj Sobor ne uvažal pismo Honoria za rišenije "ex cathedra", ibo voschval'ajet Sv. Agatho Papu za sochranenije povahi i nepomyl'nosti Papov. Jasnym jesť, čto Honorij — osuždajuči "odno ďijstvije" — ne byl ni monotheletom, ni monophysitom, i za sii jeresi ne moh byti jak jeretik osužden. Odnak — jak toj sam Leo II. pišet, — otsudženo jeho, ibo povahoju svojeju ne zahasil ohoň jeresi na samom počatku, no nedbalostiju rozduval jeho." Pismo Honoria ne bylo dl'a Cerkvi, no mňinije nad sposobami navernenija jeretikov v čem moh pomylitisja bez narušenija nepomyl'nosti v pravdach viry i moral'nosti.

g. čto na Vatikanskom Sobori, 1869, ne meňše jak 140 episkopy besidovali oprotiv nepomyl'nosti Papy. Pred vyhološenijem dogmy, sije ne tokmo pozvoleno, no i potrebno, čtob sprava iz vsich bokov vyjasnilasja. Navit' to ne jest' dovodom, jesli i po vyhološenii najdutsja nezadovolenny. Ariany, ne tokmo buntovali, no i ubivali, vsetaki ne premohli pravdu Božestva I. Christa.

Oprotiv zakidov naši dokazy sut' jesče:

A. Petr, jak holova nazyvajetsja "pervym", čto iz žadnoj iňšoj pričiny ne prinadležalo jemu; on pervym d'ilajet čudo; on pervyj propovidujet judejam; on pervyj prinimajet pohanov; on provodit vol'bu apost. Maftija; za neho cila Cerkov molitsja; on pervyj posisčajet vsich; i t. d.....

B. A nasl'idniki jeho?!

Korinthiane do Clementa Papy zvertajusja a ne do sv. Joanna Ev., kotoryj tohda jesče žil, i to — o mnoho bliže — v Efezi.

I. Victor Papa rišajet vopros vostočnych o prazdnovanii Paschi.

Sv. Athanasij do Julia I., sv. Vasilij do Damaska, sv. Joann Zlatoust do Innokentija, sv. Cyrrill do Kelestina, Sergij do Honorija, Photij do Nikolaja i t. d., zvertajutsja o poradu, pomosč, zasčitu, choť sami patriarchami byli.

Istoričnym neoproveržimym faktom jest', čto vsi narody črez Rim poslannymi missionerami byli priverneny do christianstva (črez Biblijny Agencii ani odin!) (Sv. Patrick Irlandiju, sv. Palladij Scotiju, sv. Augustin Angliju, sv. Remig Franciju, sv. Eligij Flandriju, sv. Bonifac, Germaniju sv. Cyrill i Methodij, Moraviju....)

Vselenski Sobory — deržany peresično raz na 100 roki, — sut' obt'aženym forumom, i proto Papy ne tokmo potverždali ili otverhali rišenija Soborov, no sami

holosili nauki, otsuždali jerezi, ibo jesli Cerkov, ťilo Christovo, jesť neomyľnoju, to i Holova musit byti takoju! Odnak se ne značit, čto Papy suť inšpirovany, ili bezhrišny, ili v inšich spravach, naukach takož nepomyľny.

To, že s času na čas ktos' somňivalsja, ili sprotivilsja vlasti Papy, ne zniščit pravdu, ibo i protiv samaho Boha povstavajut "Reče bezunen v serdci svojem: "N'it Boha!"

X. O HRICHACH.

Vo VII. C. točki dokazano, čto ne vsi ďila čelovika suť hrichom. Tut potrebno dokazati, čto ne vsi hrichi suť rovnaki.

Protestanty **ne robl'at razluku meždu hrichami.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **suť "otpustitel'ny" i "smertel'ny"** hrichi.

"Asče rečem, jako hricha ne imamy, sebe prelsčajem, i istiny ňist v nas." (I. Joan. 1. 8.)

". . . .jako ňist čelovik, iže ne sohrišit." (III. Carstv 8. 46.)

"kto derznet resči čista sebe byti ot hrichov." (Pričt. 20. 9.)

"Asče kto uzrit brata svojeho sohrišajusča hrich ne ko smerti, da prosit, i dast jemu život, sohrišajusčyim ne ko smerti; jesť hrich ko smerti; ne o tom hlahol'u, da molitsja. Vsjaka nepravda hrich jesť, i jesť hrich ne ko smerti." (I. Joan. 5. 16. 17.)

"Seho radi hlahoľu vam: vsjak hrich i chula otpustitsja čelovikom, a jaže na Ducha chula, ne otpustitsja čelovikom." (Mat. 12. 31.)

"I vsjak iže rečet slovo na Syna čelovičeskaho, ostavitsja jemu, a na Svjataho Ducha chulivšemu ne ostavitsja." (Luka 12. 10.)

"Ty že ne molisja o l'udech sich.... jako ne uslyšu ťa..... vozľijaša bo vozľijanija bohom čuždym, da prohňivajut Mja." (Jer. 7. 16—1j.)

"Asče stanut Mojsej i Samuil pred licem Moim, ňist duša Moja ko l'udem sim." (Jer. 15. 1.)

XI. O ČISTILISČI. (Mytarstvi.)

Molitvy o usopšich.

Protestanty učat, čto **Čistilisča ňit.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **Čistilisče jesť,** i čto duši, kotory v otpustiteľnych hrichach pomerli, ili za otpusčenny uže svoi hrichi ne otpokutovali jesče, tam dočasno pokutujut, poka sovsim očisčenny v nebo dopusťatsja, i čto polezno jesť molitisja o usopšich!

"Obritoša že u kojehoždo ot umeršich pod rizami ubijennych ot darov idolskich.... vsim že javi bysť, jako seja radi viny tii padoša... doblestvennyj že Juda mol'aše l'udej da sochraňat sebe ot hricha, očima viďasče byvšaja padšich za hrich. I sotvori ot mužej sobranije utvarej, jako d'vi tysjači drachm srebra, posla vo Jerusalim prinesti za hrich mertvych žertvu, predobri i blahočestno tvorja, o voskresenii pomyšl'aja. Asče bo padšim vostati ne čajal by, izlišno bylo by, i vsuje o mertvych molitisja." (Mak. II. 12. 40—44.)

"Amiň hlahol'u tebi, ne izydeši ottudu, dondeže vozdasi posl'idnyj kodrant." (Mat. 5. 26.)

"I iže asče rečet slovo na syna čelovičeskaho, otpustisja jemu, a iže rečet na Ducha Svjataho ne otpustitsja jemu ni v sej vik, ni v buduščij." (Mat. 12. 32.)

"A jehože ďilo shorit, otsčetitsja, sam že spasetsja, takožde jakože ohnem." (I. Kor. 3. 15.)

"... umersčvlen ubo byv plotiju, oživ že duchom, o nemže i susčim vo temnici duchovom sošed propovida." (I. Petr. 3. 19.)

".....i ne imat v neho vniti vsjako skverno." (Apok. 21. 27.)

Vostočny, s Rimom nesojedinenny, takož tajat susčestvovanije Čistilisča no pod slovom "ad" "razumijut takoje peklo, iz kotoraho mož vysvoboditisja, t. j. oni — znajuči, čto meždu nebom i peklom" propasť velika utverdisja, "črez kotoru ne mož prejti". (Luka 16. 26.). — tokmo imja toho mistca ne priznajut, no samuju pravdu tak virujut, jak i katholiki, i proto i mol'atsja, i Služby prinošajut za pomeršich. I Protestanty mol'atsja za živych. Jesli polezno jesť molitisja za druhich, poka suť v ťil'i, pročto by ne bylo polezno, koli uže suť kromi ťila?!

XII. O OTPUSTACH.

Protestanty sovsim ne priznajut nauku o Otpustach.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **ona majet vlasť** iz vyšemirnych zasluch I. Christa, Bohorodicy i Svjatych, jak skarbnicy, **uďil'ati otpuscenije dočasnych pokut za hrichi** ťim, kotorym hrichi prežde v Tajňi Pokajanija otpuscenny ostali. Otpusty mož uďiliti tak živym, jak i pomeršim.

"I reče David ko Naftanu: sohrišich ko Hospodu. I reče Naftan ko Davidu: i Hospoď otja sohrišenije tvoje, ne umreši. Obače jako pooscrjaja izostril jesi vrahov hospodnich hlaholom sim, i syn tvoj rodivyjsja tebi smertiju umret." (II. Carstv 12. 14.) Sije mistce svidčit, čto s otpuscenijem hricha dočasna pokuta jesče ne otpuscena.

"I dam ti kl'uči carstva nebesnaho.... i ježe asče razrišiši na zemli, budet razrišeno na nebesich.,' (Mat. 16. 19.)

"Amiň, hlahol'u vam.... i jelika asče razrišite na zemli, budut razrišena na nebesich." (Mat. 18. 18.)

"Jemuže asče čto darujete, i az, ibo az asče čto darovach, jemuže darovach, vas radi, o lici Isus Christovi." (II. Kor. 2. 10. I. Kor. 5. 3—5.)

XIII. O POČITANII I PRIZVANII ANHELOV I SVJATYCH.

Protestanty **ne počitajut i ne prizyvajut ni Anhelov, ni Svjatych.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **potrebno jest' počitati, i polezno jest' prizyvati na pomosč tak Anhelov, jak i Svjatych.**

"I se listvica utverždena na zemli, jejaže hlava dosjažaše do nebese, i Anhely Božii voschoždachu i nischoždachu po nej." (I. Moj. 28. 12.)

Izrail' reče: ....i Anhel, iže mja izbavl'ajet ot vsich zol, da blahoslovit ďitisča sija." (I. Moj. 48. 16.)

I reče Anhel: "I nyňi, jehda molilsja jesi ty i nevistka tvoja Sarra, az prinošach pamjať molitvy vašeja pred Svjataho. I jehda pohrebal jesi mertvyja, podobňi prisutstvovach tebi.... I nyňi posla mja Boh isciliti ťa i nevistku tvoju Sarru. Az jesm Rafail, jedin ot sedmi svjatych Anhelov, iže prinosjat molitvy svjatych, i vchoďat pred slavu Svjataho". (Tov. 12. 12—)

".....i idite ko rabu mojemu Jovu, i sotvorit žertvu o vas, Iov že rab moj pomolitsja o vas, poneže točiju lice jeho prijmu.... mol'asčusja že jemu i o druzich svoich, otpusti im hrichi ich." (Jov. 42. 8.)

"....izbrannych že radi prekraťatsja dnije ony." (Mat. 24. 22.)

"Tako, hlahol'u vam, radosť byvajet pred Anhely Božiimi o jedinom hrišnici kajusčemsja." (Luka. 15. 10.)

"I jehda prijat knihu, četyri životna i dvadesjat i četyri starcy padoša pred Ahncem, imusče kiiždo husli. i fialy zlaty polny ftimiama, iže suť molitvy svjatych." (Apok. 5. 8.)

"Asče kto mňi služit, počtit jeho Otec Moj." (Joan. 12. 26.)

"I se az posl'u Anhela mojeho pred licem tvoim, da sochranit ťa na puti ....Voňmi sebi, i poslušaj jeho, i ne oslušajsja jeho, ne obinetsja bo tebe, imja bo moje jesť na nem." (II. Mojs. 23. 20.)

"... i dany byša jemu ftimiamy mnozi, da dast molitvam Svjatych vsich na oltar zlatyj, susčij pred prestolom". I izyde dym kadil'nyj molitvami Svjatych ot ruki Anhela pred Boha." (Apok. 8. 3—4.)

"... molitesja druh za druha, jako da isciľijete, mnoho bo možet molitva pravednaho pospišestvujema." (Jak. 5. 16.)

"Bratie, molitesja o nas." (I. Sol. 5. 25.) "Mol'asčesja i o nas vkupi." (Kol. 4. 3.)

Jesli my hrišny pomahajeme molitvami, to Svjaty pročto by ne pomahali?! Jesli zlyj duch chodit "jako lev rykaja, koho by pohlotiti", to pročto by Anhely ne boronili?! Se ne ubliženije Boha, ne pominenije Spasiteľa, ibo vsi molitvy tak končatsja... Hospodem našim I. Christom."

XIV. POČITANIJE MOSČEJ SVJATYCH.

Protestanty **ne počitajut mosči Svjatych.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **mosči Is. Christa i Svjatych dostojny suť počitanija.**

"I vzja Mojsej Kosti Josifovy so soboju." (II. Moj. 13. 19.)

"I poverže Aaron žezl pred Faraonom, i pred raby jeho, i bysť zmij." (II. Moj. 7. 10.)

"I prijat Ilia miloť svoju, i svit ju, i udari jeju vo vodu, i razstupisja voda sjudu i sjudu, i pridosta oba po suchu." (IV. Cars. 2. 8—14.)

"I vpade ťilo čelovika mertva i prikosnusja Elisseovym, i ožive, i vosta na nohi svoja." (IV. Carstv. 13. 21.)

"I se žena krovotočiva dvanadesjate l'it, i pristupši sozaďi, prikosnusja voskriliju rizy Jeho,.... i spasena byst žena ot časa toho." (Mat. 9. 20. 22.)

"I mol'achu Jeho, da tokmo prikosnutsja vskriliju rizy jeho, i jelicy prikosnušasja spaseny byša." Mat. 14. 36.)

"Jako i na stohny iznositi nedužnyja.... da hrjadušču Petru pone sjiň jeho osjinit ňikojeho ot nich.... iže iscilivachusja vsi." (Dij. 5 15—16.)

"Sily že ne prosty tvorjaše Boh rukama Paulovyma, jako i na nedužnyja nanositi ot pota ťila jeho hlavoťažy i ubruscy, i iscilitisja im ot neduh, i duchom lukavym ischoditi ot nich." (Dij. 19. 11. 12.)

XV. POČITANIJE OBRAZOV, STATUJ SVJATYCH.

Protestanty **ne počitajut obrazy, statui Svjatych.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **obrazy i statui Svjatych dostojny suť počitanija.** Ne pripisujet im razum ili silu, i počitanije perenosit na izobražennoho.

"Sotvorim čelovika po obrazu našemu i po podobiju." (I. Moj. 1. 26.) Boh pervyj živopisec!

"I sotvoriši dva Cheruvima zlata izvajanna, i vozložiši ja ot oboich stran očistilisča." (Moj. 25. 18.)

"I reče Hospoď ko Mojseju: sotvori sebi zmiju miďanu, i položi ju na znamja, i budet asče uhryzet zmija čelovika, vsjak uhryzennyj viďiv ju živ budet. "I sotvori Mojsej zmiju miďanu." (IV. Moj. 21.8.)

"I na vsich sťinach chrama okolo vajanija napisa podobijem Cheruvimov, i finiki, i izvajanna proiznicajuščaja vnutr udu, i vňi udu." (III. Carstv. 6. 29.)

"I sotvori — Solomon — v daviri dva Cheruvima ot drev kiparisnych, desjať lakot miroju veličestvo." (III. Cartstv 6. 23. 6. 35.)

"I jakože Mojsej voznese zmiju vo pustyňi, tako podobajet voznestisja Synu čelovičeskomu." (Joan. 3. 14.)

"I krestivsja Isus, vzyde abije ot vody, i se otverzošasja Jemu nebesa i viďi Ducha Božija schoďasča jako holubjami hrjadusča na Ňeho." (Mat. 3. 16.)

"I javišasja im razďileny jazycy, jako ohnenny, sjide že na jedinom kojemždo ich, i ispolnišasja vsi Ducha Svjata." (Dij. 2. 3.)

Leibnitz, protestant, kažet: "Imja Boha, imja I. Christa tak samo liš obraz, a preciň "o imeni Jeho poklonitsja vsjakoje koľino, nebesnych, zemnych i preispodnych." (Phil. 2. 10.)

XVI. O ČUDESACH.

Protestanty **ne virujut v čudesach.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **Boh posredstvom Svjatych d'ilal i d'ilajet čudesa.**

"Znamenija že virovavšim sija posl'idujut imenem moim bisy iždenut, jazyki vozhlahol'ut novy, zmija vozmut, asče i čto smertnoho ispijut, ne vredit ich", na ne-

dušnyja ruki vozložat, i zdravy budut." (Mark. 16. 17-18.)

"I ispolnišasja vsi Ducha Svjata, i načaša hlaholati inymi jazyki." (Dij. 2. 4.)

"Se daju vam vlasť nastupati na zmiju i na skorpiju, i na vsju silu vražiju, i ničesože vas vredit." (Luka. 10. 19.)

"I molitva viry spaset bol'asčaho, i vozdvihnet jeho Hospoď." (Jak. 5. 15.)

"Amiň, amiň hlahol'u vam, virujaj v Mja, ďila, jaže Az tvorju, i toj sotvorit, i bol'ša sich sotvorit." (Joan. 14. 12.)

"I ovych ubo položi Boh v Cerkvi pervije apostolov, vtoroje, prorokov, tretije učitelej, potom že sily, taže darovanija iscilenij, zastuplenija, pravleňnija, rody jazykov." (I. Kor. 12. 28.)

"Reče že Petr: srebra i zlata ňist u mene, no ježe imam, sije ti daju; vo imja Isusa Christa Nazorea, vostani i chodi... i vskočiv sta i choždaše." (D'ij. 3. 6—7.)

"Rukami že apostol'skimi byša znamenija i čudesa v l'udech mnoha.... jako i na stohny iznositi nedužnyja, i polahati na postel'ach i na odrich, da hrjadusču Petru pone sjiň jeho osjinit ňikojeho ot nich.... iže iscil'achusja vsi." (Dij. 5. 12.)

"Stefan že ispolň viry i sily tvorjaše znamenija i čudesa vel'ija vo l'udech." (Dij. 6. 8.)

"I reče jemu Petr: Enee, iscil'ajet ťa Isus Christos, vostani s posteli tvojeja, i abie vosta." (Dij. 9. 34.)

"I nyňi se ruka Hospodňa na ťa, i budeši sl'ip, ne viďa solnca do vremene, vnezapu že napade naň mrak i tma, i osjazaja iskaše vožda." (Dij. 13. 11.

"Dovolno že ubo vremja prebyša derzajusče o Hospoďi sviďitel'stvujuščem slovu blahodati svojeja, i dajuščem znamenija i čudesa byti rukama ich." (Dij. 14. 3.)

"Se že tvorjaše na mnohi dni, stuživ že si Pavel i obrasčsja, duchovi reče: zaprescaju ti imenem Isusa Christa, izydi iz neja, i izyde v tom časi." (Dij. 16. 18.)

"Sily že ne prosty tvorjaše Boh rukama Paulovyma, jako i na nedužnyja nanositi ot pota ťila jeho hlavoťažy i ubruscy, i iscilitisja im ot neduh, i duchom lukavym ischoditi ot nich." (Dij. 19. 11. 12.)

"Toj že ubo ottrjas zmiju vo ohň, ničtože zlo postrada." (Dij. 28. 5.)

XVII. O TAINSTVACH.

Protestanty **ne priznajut žadny Tainstva.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **tak obsčeje, jak privatnoje upotreblenije Tainstv,** t. j. Cerkoviju dľa podnesenija bohobojnosti blahoslovennych ričej, **jesť pozvolennym i poleznym.**

1. **Krest.** "Mňi že da ne budet chvalitisja tokmo o kresťi Hospoda našeho Isusa Christa, imže mir raspjasja, i az miru." (Gal. 6. 14.)

"Slovo bo krestnoje pohibajuscim ubo jurodstvo jesť, a spasajemym nam sila Božija jesť." (I. Kor. 1. 18.)

2. **Voda.** "Jehda vchoďat v skiniju sviďinija, da omyjutsja vodoju, i ne umrut." (II. Moj. 30. 20.)

"I privedet (podozrivannu ženu) žrec, i postavit ju pred Hospodem, i da vozmet žrec vodu živu čistu v sosuďi hliňaňi, i ot persti na zemli." (IV. Moj. 5. 16.)

"I voskropl'u na vy vodu čistu, i očistitesja ot vsich nečistot vašich." (Ezek. 36. 25.)

"Ty sterl jesi hlavy zmijev vo voďi." (Ps. 73. 13.)

"Okropiši mja issopom i očisčusja, omyješi mja i pače sňiha ubiľusja." (Ps. 50. 9.)

3. **Ftimiam.** "Da ispravitsja molitva moja, jako kadilo pred Toboju, vozďijanije ruku mojeju, žertva večerňaja." (Ps. 140. 2.)

"I da kadit nad nim Aaron ftimiamom složennym blahovonnym rano." II. Moj. 30. 7., jehda ustrojajet svitila, da kadit nad nim."

"Po obyčaju svjačenničestva kl'učisja jemu pokaditi, všedšu v cerkov Hospodňu." (Luka 1. 9.)

"I otverzše sokrovisča svoja, prinesoša Jemu dary: zlato i livan i smirnu." (Mat. 2. 11.)

"I druhij Anhel prijde, i sta pred oltarem, imija kadilnicu zlatu, i dany byša jemu ftimiamy mnozi, da dast molitvam Svjatych vsich na oltar zlatyj pred prestolom." (Apok. 8. 3.)

4. **Svitlo, Svitilniki.** "I da sotvoriši svitilniki ot zlata čista, izvajan da sotvoriš svitilnik." (Moj. 25. 31.)

"I svitilnik svitá, i vsja sosudy jeho, i svitila jeho, i jelej svitil'nyj." (II. Moj. 35. 14.)

"Po obrazu, jehože pokaza Hospoď Mojseju, tako sotvori svitilnik." (IV. Moj. 8. 4.)

"I svit vo tmi svititsja, i tma jeho ne objat." (Joan. 1. 5.)

"Az jesm svit miru, choďaj po Mňi ne imat choditi vo tmi, no imat svit životnyj." (Joan. 8. 12.)

5. **Pepel.** "Jako zeml'a jesi ivo zeml'u otideši." (I. Moj. 3. 19.)

"I vzja Ftamar pepel, i nasypa na hlavu svoju." (II. Car. 13. 10.)

"Mardochej že razumiv zamyšl'ajemoje, razdra rizy svoja, i oblečesja vo vretisče, i posypasja pepelom." (Esm. 4. 1.)

"Hore tebi Chorazine.... Tir i Sidon.... drevle ubo vo vretisči i pepel'i pokajalisja byša." (Mat. 11. 21.)

6. **Palmy.** " druzii že vaja rizachu ot drevija, i postilachu po puti." (Mar. 14. 8.)

7. **Odeždy.** "I sija suť rizy, ichže sotvorjat; napersnik i rizu verchnuju, i dolhuju rizu, i rizu tresnovitu, i nahlavije i pojas, i da sotvorjat rizy svjaty Aaronu i synom jeho vo ježe svjasčennoďistvovati Mňi." (II. Moj. 28. 4.)

"I se narod mnoh... stojasče pred prestolom i pred Ahncem, oblečeny vo rizy bily, i finicy v rukach ich." (Apok. 7. 9.)

8. **Otpravy.** "Jaduscim že im, prijem Isus chľib, i blahosloviv prelomi, i dajaše učenikom, i reče?" (26. 26.)

"I prešed malo, pade na lici svojem moľasja i hlahol'a." (Mat. 26. 39.)

"I sije rek, dunu, i hlahola im; prijmite." (Joan. 20. 22.)

"Tohda postivšesja i pomolivšesja, i vozložše ruki na ňa, otpustiša ich." (Dij. 13. 3.)

"Zane vsjakoje sozdanije Božije dobro, i ničtože otmetno, so blahodarenijem prijemlemo, osvjasčajetsja bo slovom Božiim i molitvoju." (I. Tim. 4. 4.)

9. **Posty.** "I postivsja Isus dnij četyredesjat, i nosčij četyredesjať, posl'iďi vzalka." (Mat. 4. 2.)

"Jehda že postitesja, ne budite jako licemiry sjitujusče." (Mat. 6. 16.)

".....prijdut že dnije, jehda otimetsja ot nich ženich, i tohda post'atsja." (Mat. 9. 15.)

"No umersčvaju ťilo moje, i porabosčaju, da ne kako, inym propoviduju sam ňekl'učim budu." (Kor. 9. 27.)

Rukopoložše že im presvitery na vsja cerkvi, i pomolivšesja s postom predaša ich Hospodevi, v Nehože uvirovaša." (Dij. 14. 23.)

Protestanty zakidajut, čto:

a) "....i rastorhnite serdca vaša, a ne rizy vaša." (Joil. 2. 13.) Tak. No toj sam prorok kažet, i to: "Vostrubite truboju v Sioňi, osvjatite post, propovidite ciľbu, soberite l'udi, svjatite Cerkov." (2. 15.)

b)....i nyňi jesť, jehda istinny poklonicy pokloňatsja Otcu duchom i istinnoju." (Joan. 4. 23.) Tak! No "ot izbytka serdca usta hlahol'ut." (Mat. 12. 34.) i serdcem virujetsja v pravdu, usty že ispovidujetsja vo spasenije." (Rim. 10. 10.)

Primičanije dostojnoje, čto molitvenna kniha episkopalov iz boľšoj časti ne jesť inše jak perevod Katholičeskij sv. Služby Božoj.

XVIII. SPASITEL'NAJA CERKOV.

Protestanty učat, čto **dl'a spasenija ne robit razluku do jakoj cerkvi prinadležit čelovik.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **jedine ona jesť pravdivoju, Christom ustanovlennoju Cerkoviju, i čto kromi ňej, ňit spasenija dl'a t'ich, kotory soznateľno protivjatsja jej.** "Iže viru imet i krestitsja, spasen budet." (Mark. 16. 16.)

"....da uvisi, kako podobajet v domu Božii žiti, iže jesť cerkov Boha živa, stolp i utverždenije istiny." (I. Tim. 3. 15.)

"Asče prebudete vo slovesi mojem, voistinu učenicy moi budete, i urazumijete istinu, i istina svobodit vy." (Joan. 8. 32.)

"....i otmetajajsja vas, Mene otmetajetsja." (Luka 10. 16.)

"Jedin Hospoď, jedina vira, jedino kresčenije." (Ef. 4. 5.)

"Jako ty jesi Petr, i na sem kameni soziždu cerkov Moju." (Mt. 16. 18.)

"N'ist bo inoho imene pod nebesem dannaho v čelovicich, o nemže podobajet spastisja nam." (Dij. 4. 12.)

XIX. SOOBSČANIJE S INNOVIRCAMI ZAPRESČENNO.

Protestanty učat, čto **vol'no účastvovati v bohosluženijach i takoj cerkvi, kotora sovsim protivnoje učit.**

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **v bohosluženijach innovircev učastvovati ne vol'no.**

"Da ne budut tebi bozi inii razvi Mene." (II. Moj. 20. 3.)

"Ne dadite svjataja psom, ni pometajte biser vašich pred svinijami, da ne poperut ich nohami svoimi, i vrasščesja, rastorhnut vy." (Mat. 7. 6.)

"A iže otveržetsja Mene pred čeloviki, otverhusja jeho i Az pred Otcem moim, iže na nebesich." (Mat. 10. 32.)

"Mol'u že vy, bratie, bl'uditesja ot tvorjasčich raspri i razdor, kromi učenija, jemuže vy naučistesja, i uklonitesja ot nich. Takovii bo Hospodevi našemu Isusu Christu ne rabotajut." (Rim. 16. 17.)

"Čadca, chranite sebe ot treb idolskich, amiň." (I. Joan. 5. 21.)

"Vsjak prestupajaj, i ne prebyvajaj vo učenii Christovi, Boha ne imat." (II. Joan. 1. 9.)

"Asče kto prichodit ko vam, i seho učenija ne prinosit, ne prijemlite jeho vo dom, i radovatisja jemu ne hlaholite, hlahol'aj bo jemu radovatisja, soobsčajetsja ďilom jeho zlym." (II. Joan. 1. 10.—11.)

"Ne možete čašu Hospodňu piti i čašu bisovskuju, ne možete trapezi Hospodnij pričasčatisja, i trapezi bisovsťij." (I. Kor. 10. 21.)

"Koje že sohlasije Christovi so Veliarom, ili kaja časť virnu so nevirnym, ili koje složenije Cerkvi Božijej so idoly? Vy bo jeste cerkvi Boha živa." (Kor. 6. 15—16.)

"Jeretika čelovika po pervom i vtorom nakazanii otricajsja, vidyj jako razvratisja takovyj, i sohrišajet, i jesť samoosužden." (Tit. 3. 10.)

"Bez viry že ne vozmožno uhoditi Bohu." (Jevr. 11. 6.)

XX. NAUKA O SV. TROJCI.

Mnohie Protestanty uže tak hluboko upali, čto **ne virujut v božestvo Isusa Christa,** sľidovateľno ani v Trojcu Svjatuju.

Katholičeskaja Cerkov učit, čto **jedin jesť Boh v trijech osobach sebi ravnych.**

"Trije suť sviďiteľstvujusčii na nebesi: Otec, Slovo i Svjatyj Duch; i sii tri jedino suť." (I. Joan. 5. 7.)

"Sotvorim čelovika po obrazu NAŠEMU i po podobiju." (I. Moj. 1. 26.)

"Reče Hospoď ko mňi: Syn moj jesi Ty, Az dnės rodich Ta." (Ps. 2. 7.)

"Viďivyj mene, viďi Otca... ne viruješ-li jako Az vo Otci, i Otec vo Mňi jesť?" (Joan. 14. 9.)

"V načaľi bi Slovo, i Slovo bi u Boha, i Boh bi Slovo. Vsja ťim byša." (Joan. 1. 1.)

"Az i Otec jedino jesma."... (Joan. 10. 30.)

"Prežde daže Avraam ne byst, Az jesm." (Joan. 8. 58.)

"I seho radi pače iskachu Jeho judeje ubiti, jako... Otca svojeho hlaholaše Boha, raven sja tvorja Bohu." (Joan. 5. 18.)

"Počto ispolni satana serdce tvoje solhati Duchu Svjatomu... ne čelovikom solhal jesi, no Bohu." (D'ij. 5. 34.)

"Duch Hospodeň ispolni vselennuju." (Prem. 1. 7.)

"Duch istiny" (Joan. 15. 26.) "Duch Christa" (Rim. 8. 9.) "Duch Syna" (Gal. 4. 5.)

"Niktože znajet Syna tokmo Otec, ni Otca kto znajet tokmo Syn, i jemuže asče volit Syn otkryti." (Mat. 11. 27.) Takožde i Božija niktože vist, točiju Duch Božij." (I. Kor. 2. 11.)

"Proslavi mja Ty Otče u tebe samaho slavoju, juže imich u tebe prežde mir ne byst'." (Joan. 17. 5.)

Jesli ktos' ne virujet v božestvo Is. Christa i Ducha Svjataho, tohda jak že možet či slova I. Christa, či otkrovenija Sv. Ducha črez prorokov sďilannyja za nepomyľnuju pravdu uznati, i jak dokaz upotrebľati? I na oborot.

DODATOK.

XXI. PEREHL'AD ISTORII PROTESTANTIZMA.

Otrubnosť Protestantizma počinajetsja tohda, koli Leo X. Papa Rimskij, 3. Januara 1621 h. bulloju "Decet Romanum Pontificem" vykl'al iz Cerkvi Martina Luthera, seho priveržencev i pomočnikov jak jeretikov.

Martin Luther rodilsja v misťi Eisleben, Thuringia, 1483. hoda. Sperva obučalsja v pravi i filosofii, no stalosja, čto perun zabil s nim iďuscoho tovaryša, i se tak povl'ialo na neho, čto i protiv voli rodičov vstupil v čin monachov sv. Augustina 1507. h. byl rukopoložen i neodolha stalsja professorom bohoslovija. 1510 h. pojichal do Rimu, hďi duže soblaznilsja nad lehkim životom tamošňaho svjasčenstva, ibo sam stroho žil.

Leo X. — choťači dokončiti veličavuju cerkov sv. Petra v Rimi, — vyholosil "Otpust" dl'a vsich ťich, kotory po sv. spoviďi i pričasčenii jesče dľa možnosti žertvujut čtos' na cerkov sv. Petra. Sije sovsim ne protivilosja nauki Cerkvi Christovoj. Chiba tam stalasja, čto Dominikane, na kotorych v N'imeckoj vyhološenije zdato, robili nadužitki. Monachi čina sv. Augustina črez pominenije čuvstvovalisja ubližennymi, i jak skoro zbačili nadužitki, stali napadati Dominikanov. Luther 1517-ho hoda vyvisil na dverjach cerkvi vo Vittenberg 95 točki dľa javnoj dišputy s dobavlenijem, čto ne chočet nič takoje učiti, čto by protivilosja Sv. Pismu, Sv. Otcam, Canonam Cerkvi i rišenijam Papov. Dominikane, a osoblivo Joann Tetzel, Dr. Eck v čas javnoj dišputy do-

kazali Lutheru velikija jeho pomylki, no on, vmisto priznati blud svoj, nazval Rim Babylonom, Papu antichristom, a seho urjadovňu synagogoju satany. Papa samoperše vozzval Luthera, čtob pred Thoma Cajetano, delegatom, opravdalsja. Luther pred delegatom zajavil, čto ne čuvstvujetsja vinnym i appelľujet ot Papy do lučše informovannoho Papy. Na sije Papa vydal bullu, v kotoroj pod pokutoju vykľučenija prikazujet virovati v nauki Cerkvi o Otpustach. V otvit Luther appeloval na Vselenskij Sobor. 1519. h. v Leizig otbylasja druhaja javnaja dišputa, v kotoroj Dr. Eck snov rišučo pobidil Luthera, ko čemu v dovirnych pismach i sam Luther priznalsja. Tečenijem sej dišputy popal v najboľšuju svoju pomylku, koli v horjačosti zajavil, čto tokmo Sv. Pismo uznavajet za žerelo viry. 1521. h. Universitet v Pariži rozberal o posľidnoj dišputi i iz pism Luthera otsudil cilych sto predloženij Luthera.

Luther, predviďači, čto Rim otsudit jeho, napisal do cisarja, Karola V. knihu o reformacii Cerkvi, v kotoroj dokazoval, čto črez kresčenije každyj christianin razom i svjasčennikom, sľidovateľno, ňit boľše potreby ni na Papu, ni na episkopov, ni na svjasčennikov, ni na monachov, ni na posty, ni na svjata, ni na cerkovny majetki. Leo X. 15. Jun. 1520. h. v bulli "Exurge Domine", otsudil 41 točok nauk Luthera i vykľal jeho, jesli pod 60 dňami ne otkličet svoi bludy.

Luther, vmisto pokajatisja, spalil bullu razom s knihoju canonov cerkovnych, i v knihi svojej "De captivitate Babylonica" tverdil, čto Sv. Služby Boži ne suť žertvoju, čto Eucharistia, Miropomazanije, Malženstvo, Svjasčenstvo, i Jeleopomazanije ne suť Tajnami, a v knihi "De libertate christiana" — o christianskoj svobodi — tverdil, čto samaja vira opravdajet čelovika, i žadny dobry učinki ne potrebny ko spaseniju. Tak upadal Luther vo vse boľše i boľše bludov.

Leo X. 3. Januara 1521. h. bulloju "Decet Romanum Pontificem" vykľal Luthera, jeho storonnikov i pomoscnikov iz Cerkvi, a Cisar, Karol V., dal vyholositi kľatvu. Tohda Luther skrylsja vo Wartburg, v kriposti volebnoho kňaza, Fredrika, hďi zrobil novyj perevod Sv. Pisma na ňimeckij jazyk. Ottudu vydal knihu o nevažnosti monašich obitov v sľidstvije čeho mnohi monachi i monachiňi lišili monasteri i začali ženiti-vydavatisja. 1525. h. i sam Luther oženilsja s byvšoju monachineju, Ekaterinoju Bora. A vsľidstvije nauk Luthera o svoboďi christianskoj, mnohi iz naroda povstali protiv vsjakoj, tak svitskoj, jak cerkovnoj vlasti, napali monastyri i majetnosti paňskija i vse niscili. V sej vojňi do stotysjač ľudej prišlo o život. Luther daľše uďiľal vsjakija polehčenija z pod religijnych obovjazkov, i na toľko išol, čto n. pr. Filipu, kňazu z Hessen i mnohoženstvo pozvolil, a cisar, pro nepokoj s turkami i francuzami, ne moh siľno protivoďijstvovati semu. Čislo prichiľnikov Luthera skoro roslo.

Cisar 1529. h. narady sklikal do mista Spira, hďi rišeno, čtob do času Vsel. Sobora vse ostalo na starom. Prichiľniki Luthera protestovali oprotiv seho, i ot tohdy nazyvajutsja "protestantami". Na to cisar sklikal novy narady do Ausburgu, hďi Melanchton, v 28 točkach predložil nauku Luthera. Katholiki oproverhli ťi točki, i tohda cisar zakazal vsjakija novyja nauki. Na prosbu cisara, Papa 1545. h. sklikal Vsel. Sobor do Trient, no Luther ne pošol tam, ale vydal knihu "Das Papsthum von Teifel gestiftet", v kotoroj jak najpaskudňijše napal Papa. Protestanski kňazi jesče 1531. h. obovjazalisja v Schmalcalďi i oružijem boroniti spravu Luthera, i 1547. h., ďijstno vypovili vojnu cisarju, no ostali peremoženy. Odnak cisar pro vojnu s turkom zakľučil mir s nimi i 1555. h. v Augsburg zroblena zlahoda, dľa kotoroj tak STARA jak NOVA, značit, tak KATHOLIČESKA jak

PROTESTANTSKA vira svobodna, i voobsče "čija zemľa, toho i vira". Luther jesče pred začatijem sej vojny, 18. Febr. 1546. h. pomer. Kažut, čto obisilsja.

Vsel. Sobor v Trient otsudil vsi točki Luthera, Udalrica Zwinglia, Joanna Calvina, i voobsče vsich Protestantov.

Učreditelem "episkopaľnoj" cerkvi Anglii jesť Kraľ Henrik VIII., jedine proto, ibo Papa Rimskij, po rozvoďi ot zakonitoj ženy, Ekateriny z Aragon, ne pozvolil jemu ženitisja s Annoju Boleyn, dvornoju damoju. On vsetaki oženilsja s neju, i čtob dati semu zakonityj vid, vmisto Papy sam stalsja holovoju cerkvi Anglii i sam sebi dal pozvolenije. Pozdňie i Annu Boleyn dal ubiti. — Krasnyj počatok!

* * *

Christova Cerkov vično dolžna byti jedinoju, a ne boľše, i vsehda toj samoj nauki, tajn i upravlenija.

Protestanty tverďat, čto oni suť prodolženijem toj pervisnoj, Christom ustanovlennoj i apostolami uporjadžennoj jedinoj Cerkvi, a čto katholičeskaja otstupila ot pravdy. Citaty iz Sv. Pisma jasno svidčat protiv Protestantov.

No, čtob točno obsuditi sije, potrebno do povahi vzjati i ISTORIJU Cerkvi, t. j., čto v tečenii toľkich stoľitij JAK VIROVALA Cerkov?! JAK SLUŽILA BOHU taja Cerkov?.

Christova Cerkov, jak Božaja, peremohla silu ohňa, meča, dikich zvirej pohanskich cisarej, no ne meňše pobidonosno dolžna byla peremoči silu duchovnych svoich vrahov: jeretikov i otstupnikov, svoich vlastnych zabludšich synov.

Istoria svidčit, čto pred Protestantami jesče, i to o mnoho skorše, ot Katholičeskoj Cerkvi otlučilisja mnohi cerkvi, na pr.: Ariane, Nestoriane, Eutichiane Vostočny, nesojedinenny.

Protestanty otlučilisja ne ot Arianov, ne ot Nestoria-

nov, ne ot Eutichianov, ne ot Vostočnych, no ot Katholičeskoj Cerkvi.

Jesli protestanty prisvojujut sebi, čto oni suť pravdivym prodolženijem istinnoj Cerkvi, tohda logično musjat priznati to, čto choťaj do toho času, poka ich razryv nastal, ne prešly jeretiki i otstupniki mali pravdu, no Katholičeskaja Cerkov. No ťi ot katholičeskoj Cerkvi uže IV.—X. stoľitija otlučeny cerkvi jesče i dnes mnoho takoho učat i virujut, čto i Katholičeska Cerkov učit i virujet, no čto Protestanty otverhajut. T'i společny nauki Katholičeskoj Cerkvi i prešlych jeretikov i otstupnikov ne povstali po razlučenii ich, no byli v Cerkvi pred razlučenijem, značit OT ČASOV APOSTOLOV. N. pr. vira v Roždestvo I. Christa v Tajny; Svjasčenstva, Eucharistii, Pokajanija, Malženstva, Miropomazanija, Jeleopomazanija, vira kasateľno opravdanija čelovika, dobrych učinkov, Tainstv i t. d.

Jesli vsi ťi nauki byli ot časov apostolov, tohda Protestanty jakim pravom otverhajut ich?! už to, otverhajuči choťaj odnu iz sich apostolskich pravd jakim pravom prisvojujut sebi prodolženije istinnoj Cerkvi?!

Či nauka Protestantov sohlasna s naukoju apostoľskich Sv. Otcev; Irina, Justina, Hypolita, Cyrilla, Clementa, Athanasia, Eusebia, Dionisia, Vasilia Vel., Joanna Zlatoustaho, Hieronima, Augustina, Ambrosia, Thomy, i pr.?!

Či nauka i Bohosluženije Protestantov sohlasnoje s Liturgiami Sv. Ap. Jakova, Marka, Petra, Vasilia, Joanna, Ambrosia?!

No hďi jedinstvo nauki i upravlenija meždu samymi Protestantami?!

Kasateľno tolkovanija Sv. Pisma — otverhnuvši povahu nepomyľnoho tolkovanija Cerkvi, i obvjazateľnosť seho — svitila Protestantizma vse iňši i iňši sposoby

otporučali i upotrebľali, i to: Luther i Calvin radili "svobodnoje izsľidstvije", a uže Hugo Grotius — 1583—1645 — tverdil, čto učenije cerkvi jesť obvjazateľnym, J. S. Semler, 1725—1791, direktor prot. theologii v Hall, byl pervym za "privatnym, rationalističnym razsudkom"; Kant otporučal "authentičnoje tolkovanije"; H. G. Paulus, 1761, prof. prot. Theologii v Jena, chvalil "psychologičnoje tolkovanije", a D. F. Strauss, 1808—1874, prof prot. theologii v Turinga v knihi svojej "Das Leben Jesu" tait Božestvo I. Christa, tait čuda, a v knihi "Der neue und der alte Glaube" zajavľajet otverto, čto cerkov to liš pro neukich i mjahkoho serdca ľudej.... Kotroho iz sich deržatisja? Protivoričije jasnoje!

Jesli pravda — jak Protestanty tverďat — čto Sv. Pismo każdomu jesť jasnym, tohda na čto učat oni odin druhaho? pročto učat tak protivno, do bezbožnosti? Neraz stavajetsja, čto kandidat ich na "ministra" ne virit dakotruju pravdu jak ich i jeho cerkov učit, a jednak ne možut otperti jemu ne vysvjatiti jeho za učiteľa viry, kotoruju sam ne virit; ibo u nich svoboda až... do bezvirija! Hde ňit nepomyľnosti tam somňinije, a hde somňinije, tam ňit viry!

* * *

Potrebno jesče oproverhnuti to jak by Katholičeskaja Cerkov zakazovala čitati Sv. Pismo, i protivilasja šireniju Sv. Pisma.

Jesli by sije pravdoju bylo, to Papa Damascus, jesče IV. stoľitija naisťi ne byl by opreďilil, čtob Sv. Pismo bylo perevedeno na latinskij jazyk.

A pokľa ne vynajdženo 1440 h. sposob pečatanija ktož iňšij umnožal čislo primirnikov Sv. Pisma jak ne katholičeskie monachi!

Istoričnym faktom jesť, čto pred dviženijem Protestantizma uže 56 izdanija Sv Pisma pojavilisja.

O plodach ich, poznajete ich — kazal I. Christos.

Čtob objasniti prevelikoje različije, vystarčit oprotiv svitil Protestantizma, jak Luther, Calvin, Zvvingli i Henrik VIII. postaviti takich smirennych rabov Božich jak Sv. Carlo Boromejskij, Sv. Ignatij Loyola, Sv. Alphons, Sv. Filip z Neri.

Protestanty ne tokmo, čto nič svjatoho ne proukazali, no skoľko škoďat christianstvu.

Različije christianskich cerkvej jak jesť soblazňu samaho christianstva, tak jesť i najboľšim prepjatstvijem navernenija poganov i napravlenija zabludšich christian.

Protestantizm liš ťim rosnet, čto faľšivo obviňajet katholičestvo o tyranstvo, o klamstvo, o ubijstva, i prinimajet proselitov. Sej vozrast liš vonkajšij. V ďijstnosti čim dovše i čim boľše protestujut, ťim meňše virujut, i na oborot.

Katholičeskaja Cerkov pobidila i pobidit s tym, čto u Nej vsjady, vsehda i pro vsich taja samaja, nepomyľnaja nauka, Katholiki ne to virujut, čto sami vytolkovali, no čto im Cerkov, toj stolp i utverždenije istiny, kažet, robľat ne to čto sami by ľubili, no čto Cerkov prikazujet, znajuči, čto tak samaho Christa sluchajut.

"Ne vsjakomu duchu virujte, no iskušajte duchi asče ot Boha suť, jako mnozi lžeprorocy izydoša vo mir." (I. Joan. 4. 1.)

Katholičeskaja Cerkov ne tokmo ne boitsja ispytanija, no prosit o neho.

XXII. O SYMVOL'I VIRY.

Symvolom Viry nazyvajetsja korotkoje sostavlenije i soznavanije holovnych pravd viry, kotoryja každyj viriti i ispovidati dolžen jesli "pravovirnym", ili "pravoslavnym" nazyvatisja i byti chočet.

Pervym sjakim Symvolom jesť: SYMVOL APOSTOLSKIJ, sostavlen samymi 12 Apostolami, prežde by byli rozyšlisja na propovidanije, i to:

1. "Viruju v jedinaho Boha, Otca vsederžiteľa, tvorca neba i zemli, (Sv. Peter)

2. I vo jedinaho Hospoda našeho Isusa Christa, Syna Božija, (Sv. Andrej)

3. Voplotivšahosja ot Ducha Svjataho i iz Marii Divy vočelovičšasja, (Sv. Jakov. Zeved.)

4. Stradavšaho že za ny pri Pontijskim Pilaťi, i raspjata i umerša i pohrebenna, (Sv. Joann)

5. Sošedšaho vo ad i v treťij deň voskrezšaho iz mertvych, (Sv. Thoma)

6. Vozšedšaho na nebesa i siďasčaho odesnuju Otca, (Sv. Jakov Alfejev)

7. I paki hrjaduscaho so slavoju suditi živych i mertvych; (Sv. Filip)

8. I v Ducha Svjataho; (Sv. Varftolomej)

9. Vo jedinuju, sobornuju Cerkov i jedinenije svjatych; (Sv. Matftej)

10. Vo ostavlenije hrichov; (Sv. Simon kananit)

11. Čaju voskresenija mertvych; (Sv. Taddej)

12. I žizn vičnuju. Amiň (Sv. Matftia).

Koli tečenijem vremeni povstali lžeučiteli n. pr. gnostiki, manichei, montanisty, novatiany, ariany, pelagiany, nestoriany, eutichiany itď., kotorye to odnuju to druhuju pravdu viry napadali, to Cerkov Christova ne

tokmo mala pravo, no dolžna byla obširňijše, jasňijše ustanoviti t. j. dopolniti Symvol Viry. Sjakija dopolnenija vsehda byli priznaty za spravnyja i obyjazateľnyja.

Tak ustanovleny NIKEO-KONSTANTINOPOLSKIJ SYMVOL (381.), FLORENTIJSKIJ SYMVOL (1439. h.) i žaden pravovirnyj ne protestoval oprotiv seho.

Jesli ťi prešlyja dopolnenija Apostoľskoho Symvola byli uznaty za spravnyja i obvjazateľnyja, tohda i TRIDENTIJSKIJ SYMVOL VIRY 1572 h. osuždajuščij Protestantov jesť spravnym i obvjazateľnym.

No, dľa okerovanija disputy nad posľidnym, otsylajemesja tokmo na Apostoľskij Symvol Viry, i so Sv. Augustinom kažeme do Protestantov: "Apostoľskij Symvol Viry jesť zerkalom christianskoj viry: posmoťte sebe braťa v sem zerkaľi či vy virujete vse čto tam soderžitsja?! A jesli ňit — jak ňit — pročto ne vertajete ko pravdi?!

Protestanty! Ne buďte s predrazsudkom ko Katholičeskoj Cerkvi! Izučajte jeja istoriju, viroispovidanije, zakony, zarjad, i pri laski Božoj dojdete do istinv kotoraja vpravďi osvobodit vas!

SODERŽANIJE.

Typografija Amerikanskoho Russkoho Viestnika
Cor. 8th Ave. & Dixon St., — Homestead, Pa.